

Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia – variant A
Názov ŠkVP	Kľúč k ceste poznania
Stupeň vzdelania	ISCED 1 (primárne vzdelanie)
Dĺžka štúdia	deväť ročníkov s možnosťou zriadenia prípravného ročníka
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Druh školy	štátna
Dátum schválenia	28.06.2012
Miesto vydania	Špeciálna základná škola, Třebíčska 16, Humenné

PaedDr.Olekšáková Helena
riaditeľka školy

Telefónne číslo: 057/7722873
E -mail: spec_zs_he@stonline.sk

Školský učebný plán
Školské učebné osnovy

Predkladateľ: Špeciálna základná škola
Názov školy : Špeciálna základná škola, Třebíčska 16, Humenné
Adresa: Třebíčska 16, 066 01 Humenné
IČO: 17070490
Riaditeľka školy: PaedDr. Helena Olešáková
Zástupkyňa riaditeľky školy: PaedDr. Jana Partiková

Zriaďovateľ:
Názov: Krajský školský úrad v Prešove
Adresa: Ul. Tarasa Ševčenka 11, 080 01 Prešov

kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Zdravie a pohyb	telesná výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
Spolu povinná časť		18	18	19	20	21	22	23	24	24	25	214
Školský vzdelávací program												
Voliteľné hodiny		2	4	4	4	4	4	3	4	4	4	37
Spolu:		20	22	23	24	25	26	26	28	28	29	251

Poznámky:

- Vyučovacia hodina má 45 minút

Školský učebný plán vzdelávacieho variantu A – 4. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Počet hodín vo 4. ročníku		
		Povinné hodiny	Voliteľné hodiny	Povinné + voliteľné hodiny
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	7	1	8
	rozvíjanie komunikačných schopností			
	rozvíjanie grafomotorických zručností			
Príroda a spoločnosť	vecné učenie			
	vlastiveda	2		2
Človek a príroda	fyzika			
	chémia			
	biológia			
Človek a spoločnosť	dejepis			
	geografia			
	občianska náuka			
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova			
Matematika a práca s informáciami	matematika	4		4
	informatická výchova			
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	4	1	5
	svet práce			
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	1	2
	hudobná výchova	1		1
Zdravie a pohyb	telesná výchova	2	1	3
Spolu		21	4	25

Rozsah výučby jednotlivých predmetov a ich zložiek vo 4. ročníku vzdelávacieho variantu A

Názov predmetu / Názvy zložiek predmetu	Týždenný rozsah výučby	Ročný rozsah výučby
Slovenský jazyk	8	264
Vlastiveda	2	66
Matematika	4	132
Pracovné vyučovanie	5	165
Výtvarná výchova	2	66
Hudobná výchova	1	33
Telesná výchova	3	99
Spolu	25	825

NÁVRH TEMATICKÝCH OKRUHOV VOLITEĽNÝCH PREDMETOV

Pri tvorbe školského vzdelávacieho programu sme brali do úvahy polohu našej školy, zloženie žiakov, prostredie z ktorého prichádzajú i materiálno-technické vybavenie školy. Preto sme povinnú časť Štátneho vzdelávacieho programu doplnili nasledovne:

4. ročník

Slovenský jazyk a literatúra - 1 hod. týždenne

Vyučovanie slovenského jazyka a literatúry žiakov je základom celého vzdelávania a výchovy. Zvládnutie výchovno-vzdelávacích úloh slovenského jazyka a literatúry je predpokladom na splnenie úloh ďalších vyučovacích predmetov. Slovenský jazyk a literatúru sme rozšírili na opakovanie a upevňovanie učiva.

Pracovné vyučovanie - 1 hod týždenne

Pracovné vyučovanie je pre žiakov s mentálnym postihnutím najdôležitejším rehabilitačným predmetom, ktorý od prvého ročníka systematicky ovplyvňuje rozvoj ich motoriky vytváraním pracovných zručností a spolupôsobí na zvýšenie ich rozumovej úrovne. Aby si utvrdili pracovné zručnosti a spoznali ďalšie formy pracovného zamerania, rozhodli sme sa rozšíriť tento vyučovací predmet.

Výtvarná výchova – 1 hod týždenne

Výtvarná výchova nadväzuje na prirodzený záujem dieťaťa o výtvarné vyjadrovanie svojich predstáv, na bohatosť detskej fantázie, zvedavosť, lebo výtvarné činnosti predstavujú pre väčšinu detí hravú činnosť a naši žiaci k takýmto činnostiam inklinujú. Keďže jedna hodina výtvarnej činnosti nepostačuje, rozhodli sme sa školskú dotáciu tohto vyučovacieho predmetu rozšíriť o jednu hodinu.

Telesná výchova – Rekreačná telesná výchova - 1 hod týždenne

Príroda ponúka svojou rôznorodosťou možnosť realizácie telovýchovných aktivít a relaxácie. Zo zdravotného hľadiska dodáva organizmu potrebný kyslík. Aj to boli dôvody prečo sme sa v rámci telesnej výchovy rozhodli rozšíriť predmet telesná výchova - rekreačnou telesnou výchovou a umožniť tak žiakom formou vychádzky spoznávať širšie okolie školy, venovať sa športovým aktivitám aj vo voľnej prírode.

Učebné osnovy

4. ročník

Slovenský jazyk a literatúra

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovanie slovenského jazyka a literatúry žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je základom celého vzdelávania a výchovy. Zvládnutie výchovno-vzdelávacích úloh slovenského jazyka a literatúry je predpokladom na splnenie úloh ďalších vyučovacích predmetov.

Cieľom vyučovania slovenského jazyka a literatúry je naučiť žiakov jednoducho a zrozumiteľne sa vyjadrovať ústnou a písomnou formou spisovného jazyka, utvoriť u všetkých žiakov návyk správneho hlasného čítania, naučiť ich rozumieť prečítanému textu, z väčšiny žiakov vychovať čitateľov a poslucháčov s kladným vzťahom k literatúre.

Slovenský jazyk a literatúra spája v sebe niekoľko oblastí, ktoré sa navzájom prelínajú a špecifickým spôsobom prispievajú k plneniu cieľov výchovy: rozvíjajú zmyslovú, emocionálnu, vôľovú a rozumovú stránku osobnosti dieťaťa, spoluutvárajú charakter žiaka a spolu s ostatnými predmetmi posilňujú výchovu k vlastenectvu.

Jednotlivé oblasti obsahujú:

Jazyková komunikácia

- zvuková rovina jazyka a pravopis
- písanie
- významová rovina
- tvarová rovina

Komunikácia a sloh

- sloh, komunikácia
- ústny a písomný prejav

Čítanie a literatúra

- technika čítania – čítanie textu, základy čítania s porozumením
- literárna výchova – všeobecné pojmy a základné literárne žánre

CIELE

Poznávať vetu ako jazykový celok,

- vedieť rozoznávať druhy viet,
- poznávať slová rovnakého a opačného významu,
- vedieť rozoznávať spisovné a nespisovné slová,
- vedieť rozlišovať samohlásky a spoluhlásky, krátke a dlhé samohlásky, tvrdé a mäkké spoluhlásky,
- cvičiť sa v členení jednoduchých jazykových prejavov na vety,
- cvičiť sa v tvorbe jednoduchých *ústnych* jazykových prejavov.

OBSAH

Jazyková komunikácia

Zvuková, významová, tvarová rovina jazyka a pravopis

Poznávanie vety z obsahovej, zvukovej a grafickej stránky

Rozlišovanie oznamovacej a opytovacej vety

Rozlišovanie slov vo vete

Usporiadanie známych slov do významových okruhov

Slová rovnakého a opačného významu

Rozlišovanie spisovných a nespisovných slov

Členenie slova na slabiky a hlásky

Rozlišovanie hlásky a písmena

Rozlišovanie malých a veľkých písmen

Rozlišovanie samohlások, spoluhlások a dvojhlások

Rozdeľovanie slova podľa slabík na konci riadka (v jednoduchých prípadoch)

Rozlišovanie krátkych, dlhých samohlások a dvojhlások sluchom, ich správne vyslovovanie a písanie

Rozlišovanie tvrdých a mäkkých spoluhlások

Písanie „i“ po mäkkých spoluhláskach a „y“ po tvrdých spoluhláskach

Osvojovanie výslovnosti a písania slov s mäkkými slabikami de, te, ne, le, di, ti, ni, li

Písanie

Docvičovanie a opakovanie všetkých malých a veľkých písmen a čísl

Precvičovanie písmen strednej výšky s veľkosťou 4 mm

Precvičovanie písmen s hornou a dolnou dĺžkou s veľkosťou 8 mm

Precvičovanie písmen s dĺžňom a mäčkňom

Spresňovanie štihosti oválnych písmen s oblúkom a hornými a dolnými slučkami

Spresňovanie rovnomernej výšky písmen, rozdielnej výšky písmen tvarovo podobných (*e – l, v – V, c – C, č – Č, ch – Ch, o – O, z – Z, ž – Ž*)

Precvičovanie spájania písmen *o, v, b* s ostatnými písmenami prehĺbením a pretiahnutím háčikov (najmä s písmenami *e, r, z*)

Komunikácia a sloh

Členenie krátkych jazykových prejavov na vety

Obmieňanie oznamovacích, rozkazovacích a opytovacích viet

Doplňanie vhodného slova do vety

Pomenúvanie pozorovaných predmetov a javov

Odpovede na otázky

Ústne odpovedanie na otázky na základe obrázkov, vlastných skúseností, textov z čítanky

Tvorenie otázok k jednoduchému textu

Reprodukcia

Reprodukovanie krátkych, jednoduchých viet

Rozprávanie

Rozprávanie podľa obrázkov alebo série obrázkov

Opis

Opis jednoduchých predmetov

Veci dennej potreby a veci, ktoré poznajú žiaci z vlastivedy

Formy spoločenského styku

Precvičovanie pozdravov, oslovenia, požiadania, vyjadrenia súhlasu a nesúhlasu, poďakovania, ospravedlnenia, krátkeho odkazu, blahoželanania

Čítanie a literatúra

Technika čítania

Čítanie jednoduchých krátkych textov správne a s porozumením

Precvičovanie správneho slovného prízvuku a prirodzenej intonácie

Rozvíjanie schopnosti orientovať sa v prečítanom texte

Rozvíjanie kultúry hovoreného slova žiakov, vytváranie návykov správneho dýchania, znenia hlasu, správnej artikulácie a spisovnej výslovnosti

Literárna výchova

Vnímanie a chápanie ilustrácie v čítanke, v knihe a v detskom časopise pri práci s textom

Nácvik spájania obsahu čítaného textu s ilustráciou

Menovanie postáv vystupujúcich v rozprávke, príbehu o deťoch alebo zvieratách

Jednoduchá reprodukcia obsahu rozprávky alebo príbehu podľa otázok

Nácvik vnímania rytmu verša, rýmu

Praktické rozlišovanie verša od prózy

Porozumenie pojmom rozprávka, hlasné čítanie, bábkové divadlo, bábkky, maňušky, divadelné predstavenie, filmové predstavenie

Čítanie a počúvanie ukážok z literatúry pre deti a mládež

Poézia od detských autorov (Ľ. Podjavorinská, H. Zelinová, J. Turan, D. Hevier)

Rozprávky a rozprávkové dobrodružstvá (P. Dobšinský, E. Čepčeková, J. C. Hronský, F. Hrubín, J. Kožíšek, J. Pavlovič, S. Maršak, C. Janczarski)

Poviedky o prírode, zvieratách a deťoch (M. Jančová, M. Haštová, M. Haľamová, R. Gauberová, R. Moric)

Povesti, literárno-náučné texty o prírode a technike

PROCES

V písaní žiaci spresňujú tvary písmen a číslic, zachovávajú rovnakú veľkosť, odporúča sa jednotný sklon písma 75 stupňov. Učia sa správne spájaniu písmen. Postupuje sa podľa tvarových skupín písmen a číslic:

1. l, ľ, í, e, é, b, f, h, k, d, ď, t, ť, číslice 1, 4

2. U, u, ú, (ü), i, í, r, ř, n, ň, m, V, v, y, ý, (W, w, X, x)

3. C, c, Č, č, E, Ch, ch, číslica 6

4. O, Ó, o, ó, ô, (ö), a, á, ä, d, ď, dz, dž, číslice 0, 9

5. j, p, g, G, y, ý, (Q, q)

6. I, J, H, K, (X, x), číslice 8, 4

7. P, B, R, (Ř), T, Ť, F, číslice 3, 5, 8

8. S, s, Š, š, L, Ľ, D, Ď, Dz, Dž, Z, z, Ž, ž, číslice 2, 7

9. A, N, Ň, M

10. ! ? - = + ()

Písmená v zátvorkách žiaci nacvičujú podľa potreby

V čítaní venujeme zvýšenú pozornosť a individuálnu starostlivosť žiakom s chybami reči

Pri čítaní ukážok sa zameriavame na poéziu detských hier a zábav, prírodu a ľudí v premene ročných období, na krásu ľudských vzťahov a kladných ľudských vlastností.

STRATÉGIE VYUČOVANIA

Vyučovanie slovenského jazyka je založené na komunikačno – poznávacom princípe, preto je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, beseda, dramatizácia)
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s knihou, pracovným listom, slovníkom alebo obrázkovým materiálom)
- inscenačné metódy
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí.

Vyučovacie hodiny slovenského jazyka a literatúry by mali byť inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačných situácií, aby si ťiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku.

Z organizačných foriem sa sústreďíme na frontálnu, skupinovú (v podobe didaktických hier) a individuálnu prácu so žiakmi, v menšej miere párovú prácu ako predprípravu skupinovej práce. Počas celého roka venujeme starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov.

U Č E B N É Z D R O J E

Pracovné zošity, pracovné listy, makety, učebnice, čítanky, ilustrácie, detské časopisy, detská literatúra, písanky

H O D N O T E N I E Ž I A K O V

Hodnotenie žiackych výkonov prebieha počas vyučovacích hodín. Učiteľ aj slovne hodnotí výsledky práce žiakov a ich pracovné výkony. Učiteľ hodnotením motivuje žiakov k lepším výkonom, upozorňuje ich na prípadné nedostatky. Žiaci majú možnosť ohodnotiť svoje výkony i výkony spolužiakov. Učiteľ tieto hodnotenia usmerňuje a žiakov oboznamuje s kritériami hodnotenia. Hodnotenie a klasifikácia žiakov je vykonávaná v zmysle Metodického pokynu č. 32/2011 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1.

4. ročník

V l a s t i v e d a

C H A R A K T E R I S T I K A P R E D M E T U

Vlastiveda je integrovaný predmet v 4. ročníku pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, prostredníctvom ktorého žiaci získavajú základné poznatky z oblasti prírodovedných a spoločenskovedných odborov.

Nadväzuje na poznatky o prírode a spoločnosti, ktoré žiaci získali vo vecnom učive v (prípravnom), 1. až 3. ročníku, a utvára základy pre vyučovanie spoločensko-vedných a prírodovedných predmetov.

Obsah predmetu vychádza z miestneho prírodného prostredia a prežívanej sociálnej skutočnosti. Na základe pozorovania získajú žiaci základné poznatky o živej a neživej prírode z prostredia miestnej krajiny. Obsah predmetu vlastivedy vytvára vzťah k miestu, kde žiaci žijú. Na základe bezprostredného poznania miestnej krajiny, si žiaci osvojujú základné poznatky o Slovenskej republike. Vedie ich k úcte k dospelým, priateľskému vzťahu k spolužiakom. Vychováva ich k ochrane životného prostredia.

Dôležitou súčasťou vyučovania vlastivedy sú vychádzky a exkurzie, pri ktorých žiaci získavajú konkrétne poznatky o predmetoch, javoch a živočíchoch v ich prirodzenom prostredí. Priebežne žiakom pripomíname sviatky, pamätné dni a významné výročia. Využívame predovšetkým miestne a regionálne kultúrne podujatia a slávnosti.

C I E L E

Vedieť sa orientovať v školskej budove,

- oboznámiť sa so školským poriadkom,
- upevňovať si návyky pri príprave na vyučovanie,
- vedieť sa orientovať v príbuzenských vzťahoch v rodine a v najbližšom príbuzenstve,
- oboznámiť sa s deľbou práce v domácnosti, - poznávať miestnu obec a okolitú krajinu,
- poznať charakteristické prejavy počasia v jednotlivých ročných obdobiach.

O B S A H

Škola a život v škole

Škola, orientácia v školskej budove (prípadne internáte).

Správanie a povinnosti žiakov v škole (prípadne internáte), školský poriadok, vnútorný poriadok školy.

Naša trieda, triedny kolektív

Služby v triede, príprava na vyučovanie

Rodina

Rodina, príbuzenské vzťahy: rodičia, deti, súrodenci, prarodičia, vnuk, vnučka, teta, strýc, bratranec, sesternica.

Členovia rodiny

Príbuzný – známy

Orientácia veku osôb: starý – mladý, starší – mladší

Deľba práce v domácnosti

Starostlivosť o estetické prostredie domova

Dátum narodenia, menín

Príroda v jeseni

Charakteristické prejavy počasia a prírody v jeseni

Odlietanie vtákov, kalendár prírody

Jeseň v záhrade, sade

Zber zeleniny – poznanie a vymenovanie jednotlivých druhov zeleniny, pre ktorú časť sa pestujú

Význam zeleniny pre zdravie

Zber ovocia – poznať jablň, hrušku, slivku, čerešňu

Využitie ovocia a jeho význam pre zdravie

Uskladnenie ovocia a zeleniny v zime

Konzervovanie - zaváraním, nakladaním a zmrazovaním

Poznávanie a pomenovanie 3 - 4 jesenných kvetov (podľa miestnych podmienok)

Jesenné práce v záhrade, poli

Zber poľnohospodárskych plodín – zemiakov, cukrovej a kýmnej repy, kukurice

Spôsob zberu plodín

Domov, obec

Poznávanie miestnej obce a okolitej krajiny

Informácie o obci, sídlo školy, bydliska, názov, poloha v krajine

Pozorovanie prírodných javov a procesov v miestnej krajine

Vodné toky, mosty, umelé nádrže

Poznávanie názvov blízkych obcí, miest, dopravné spojenie medzi nimi a miestnou obcou.

Oboznámenie sa s činnosťou zdravotníckeho zariadenia, lekárne, pošty, polície a požiarného útvaru

Doprava: základné pravidlá pre chodcov, základné dopravné značky pre chodcov a cyklistov

Prechádzanie vozovky, bezpečné správanie chodcov v cestnej premávke

Služby obyvateľstvu v obci

Významné objekty v miestnej krajine

Príroda v zime

Charakteristické prejavy počasia a prírody v zime

Zmeny v porovnaní s jeseňou

Pozorovanie vody, ľadu, snehu v mraze a v teplej miestnosti

Rastliny v zime Poznanie najmenej 2 izbových rastlín , ich ošetrovanie

Listnaté , ihličnaté stromy v zime

Voľne žijúce zvieratá v zime, zimný spánok, starostlivosť o vtáky a lesné zvieratá

Zimné športy

Bezpečnosť pri zimných športoch

Orientácia v čase

Kalendárny rok, školský rok (vedieť, kedy začínajú)

Názvy dní v týždni, názvy mesiacov, názvy ročných období

Činnosť žiakov v jednotlivých častiach dňa

Celé hodiny, polhodiny

Príroda a činnosť človeka

Živá a neživá príroda

Prírodniny

Rastliny, živočíchy, človek

Vplyv človeka na prírodu

Živá príroda

Človek

Hlavné vonkajšie časti tela (určovanie a pomenovanie)

Hlavné časti tváre (určovanie a pomenovanie)

Vnútorne orgány - mozog, srdce, pľúca, žalúdok

Starostlivosť o zdravie, hygiena, správny režim dňa

Ochrana pred úrazmi a iným poškodením (chemické látky, alkohol, fajčenie, zlé životné prostredie)

Zvieratá

Hlavné časti tela

Hmyz, ryby, vtáci, cicavce

Životné prejavy zvierat (pohyb, prijímanie potravy, starostlivosť o potomstvo)

Vzťah človeka k zvieratám

Rastliny

Byliny, dreviny (kry, stromy)

Časti tela rastlín: koreň, stonka, list, kvet, plod.

Význam zelených rastlín

Príroda na jar

Charakteristické prejavy počasia a prírody na jar

Porovnanie so zimou

Návrat vtákov, hniezdenie

Jarné práce na poli, v záhrade, v sade

Poznávanie čerešne a jablone podľa kvetu

Ochrancovia ovocných sádov a záhrad (včely, osy, vtáky)

Škodcovia (chrústy, húsenice)

Poznávanie jarných kvetov podľa miestnych podmienok

Príroda v lete

Charakteristické prejavy počasia a prírody v lete

Poznávanie druhov obilia

Žatva

Význam obilia

Lesné plody, ich zber, využitkovanie

Lesné ovocie

Poznávanie niektorých záhradných a lúčnych kvetov

Letné športy

Správanie pri vode, v lese z hľadiska bezpečnosti počas prázdnin

Ochrana prírody. Chránené oblasti, ich význam

PROCES

Na základe poznávania miestnej krajiny sa žiaci učia pozorovať a popisovať okolitú krajinu, oboznamujú sa s jej prírodnými podmienkami. Poznávajú činnosť podnikov obchodnej siete a služieb. V cestnej premávke spoznávajú osvojené základné dopravné značky. Učia sa privolať prvú pomoc. Vyučovanie vlastivedy má byť založené na pozorovaní, preto nepreťažujeme žiakov množstvom faktov.

STRATÉGIE VYUČOVANIA

Hlavným zdrojom poznania sú jednoduché pozorovania prírody a spoločenského diania na vychádzkach, v kútiku živej prírody, pri sledovaní a vedení kalendára prírody; jednoduché pokusy a praktické činnosti. Učiteľ volí primerané špeciálno-pedagogické metódy, ktoré sa opierajú o zmyslové poznávanie žiakov:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, beseda, dramatizácia)
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s knihou, pracovným listom, obrázkovým materiálom)
- inscenačné metódy
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí
- premietanie filmov a diapozitívov.

UČEBNÉ ZDROJE

Pracovné listy, encyklopédie, makety, vypchaniny, vlastné pozorovanie skutočností, obrázky, internet, výučbové programy

HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie žiackych výkonov prebieha počas vyučovacích hodín. Učiteľ aj slovne hodnotí výsledky práce žiakov a ich pracovné výkony. Učiteľ hodnotením motivuje žiakov k lepším výkonom, upozorňuje ich na prípadné nedostatky. Žiaci majú možnosť ohodnotiť svoje výkony i výkony spolužiakov. Učiteľ tieto hodnotenia usmerňuje a žiakov oboznamuje s kritériami hodnotenia. Hodnotenie a klasifikácia žiakov je vykonávaná v zmysle Metodického pokynu č. 32/2011 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1.

4. ročník

M a t e m a t i k a

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Poňatie vyučovania matematiky v špeciálnej základnej škole je v súlade s poňatím vyučovania matematiky na základnej škole. Vyučovanie matematiky sa snaží poskytnúť všetkým žiakom spôsobom primeraným ich mentálnej úrovni a adekvátnymi formami a metódami také matematické vzdelanie, ktoré im umožní riešiť najnutnejšie problémy a úlohy praktického života a pracovného pomeru.

Matematické vedomosti, zručnosti a návyky sa budujú v súlade s matematickou teóriou na rôznom stupni intuitívneho prístupu podľa individuálnych schopností žiaka, systematicky sa uplatňuje zásada názornosti. Pri opakovaní a upevňovaní učiva sa žiaci učia využívať svoje matematické poznatky pri riešení problémov praxe predovšetkým prostredníctvom riešenia úloh, ktorých námety zodpovedajú skúsenostiam a úrovni poznania žiakov špeciálnej základnej školy i pri riešení rôznych problémov v ostatných vyučovacích predmetoch.

Spojeniu vyučovania matematiky s praxou prispieva i to, že sa žiaci naučia používať rôzne pomôcky umožňujúce geometrické konštrukcie.

Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.

Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného a štruktúrovaného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka s mentálnym postihnutím.

Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam žiaka.

C I E L E

Opakovať a prehliť učivo z 3. ročníka,

- vedieť sčítať prirodzené čísla v obore do 100,
- vedieť riešiť jednoduché slovné úlohy,
- osvojiť si násobenie a delenie v obore do 30,
- vedieť rysovať a označiť priamku, vyznačiť body ležiace a neležiace na priamke,
- vedieť merať dĺžku úsečky.

Vedomosti žiakov upevňovať prostredníctvom edukačných programov s využitím IKT.

O B S A H

Aritmetika

Numerácia v obore do 100

Určovanie počtu predmetov počítaním po desiatich

Čítanie a písanie čísl

Určovanie rádu čísel jednotky, desiatky, stovky

Usporiadanie čísel, porovnávanie čísel, zápis pomocou znakov =, <, >, číselná os

Riešenie jednoduchých nerovnic typu $a < 75$ postupným dosadzovaním

Riešenie jednoduchých slovných úloh na porovnávanie čísel.

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 100 bez prechodu cez základ

Sčítanie a odčítanie násobkov čísla 10. Príklady typu:

$$30 + 40 = 70 \qquad \begin{array}{r} 30 \\ 40 \\ \hline 70 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 70 \\ - 40 \\ \hline 30 \end{array}$$

$$70 - 40 = 30$$

Pričítanie jednociferného čísla k číslu, ktoré je násobkom čísla 10

Príklady typu:

$$30 + 7 \qquad \begin{array}{r} 30 \\ 7 \\ \hline 37 \end{array}$$

$$37 - 7 = 30$$

Odčítanie jednociferného čísla, ktoré je násobkom čísla 10

Príklady typu:

$$37 - 7 \qquad 37$$

$$\qquad \qquad \underline{-7}$$

Sčítanie dvojčiferných a jednociferných čísel bez prechodu cez základ

Príklady typu:

$$34 + 5 \qquad 34$$

$$\qquad \qquad \underline{-5}$$

Odčítanie jednociferného čísla od dvojčiferného čísla bez prechodu cez základ. Príklady typu:

$$37 - 4 \qquad 37$$

$$\qquad \qquad \underline{-4}$$

Písomné sčítanie a odčítanie

Riešenie jednoduchých slovných úloh

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 100 s prechodom cez základ

Odčítanie jednociferného čísla od násobkov desiatich. Príklady typu:

$$40 - 6 \qquad 40$$

$$\qquad \qquad \underline{-6}$$

Sčítanie a odčítanie jednociferného a dvojčiferného čísla s prechodom cez základ. Príklady typu:

$$46 + 7 \qquad 46$$

$$\qquad \qquad \underline{7}$$

Odčítanie jednociferného čísla od dvojčiferného čísla s prechodom cez základ. Príklady typu:

$$53 - 7 \qquad 53$$

$$\qquad \qquad \underline{-7}$$

Sčítanie a odčítanie čísel, ktoré sú násobkom desiatich. Príklady typu:

$$36 + 50$$

$$86 - 50 \qquad 36 \qquad 86$$

$$\qquad \qquad \underline{50} \qquad \underline{-50}$$

Riešenie jednoduchých slovných úloh

Násobenie a delenie v obore do 30

Násobenie čísla 0 a 1

Riešenie jednoduchých slovných úloh na násobenie.

Delenie - názorné objasnenie podstaty delenia, znak : (deleno)

Delenie podľa obsahu a na časti.

Príklady na delenie. riešenie jednoduchých slovných úloh na delenie

Násobenie a delenie tromi – pamäťový nácvik

Precvičovanie a upevňovanie násobenia a delenia v obore násobiliek do 30

Riešenie jednoduchých slovných úloh

Geometria

Priamka

Rysovanie a označovanie priamok

Vyznačovanie bodov ležiacich a neležiacich na priamke

Rôznobežky

Vyznačovanie úsečiek na priamke.

Meranie dĺžky úsečky

Jednotka dĺžky – cm

Meradlo s centimetrovou stupnicou

Meranie dĺžky úsečky

PROCES

Geometrické učivo je v pracovných zošitoch spracované v dvoch kapitolách. Pri vyučovaní odporúčame geometriu zaradiť pravidelne ako časť vyučovacej hodiny. Často

zaradujeme orientáciu žiakov v číselnom rade do 100 na číselnej osi. Precvičujeme vzťahy pred- za, hneď pred –hneď za. Spájame teoretické vedomosti s praktickými činnosťami. Matematické poznatky sa vytvárajú na základe manipulácie s konkrétnymi predmetmi, ktoré sa nachádzajú v triede i v okolí školy.

STRATÉGIE VYUČOVANIA

Pri vyučovaní matematiky je vhodné požívať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala a povzbudenie)
- expozičné -slovné metódy - rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor
- metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov – demonštračné, manipulácia s predmetmi
- metódy samostatnej práce – práca s pracovným zošitom, obrázkovým materiálom)
- fixačné (metódy opakovania a precvičovania vedomostí).

Vyučovacie hodiny matematiky by mali byť inšpiráciou na riešenie reálnych situácií, aby si žiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku.

Z organizačných foriem sa sústreďujeme na frontálnu, skupinovú a individuálnu prácu so žiakmi.

UČEBNÉ ZDROJE

Pracovné listy, obrázky, pracovné listy, výučbové programy, manipulácia s predmetmi a pod.

HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie žiackych výkonov prebieha počas vyučovacích hodín. Učiteľ slovne hodnotí výsledky práce žiakov a ich pracovné výkony. Učiteľ hodnotením motivuje žiakov k lepším výkonom, upozorňuje ich na prípadné nedostatky. Žiaci majú možnosť ohodnotiť svoje výkony i výkony spolužiakov. Učiteľ tieto hodnotenia usmerňuje a žiakov oboznamuje s kritériami hodnotenia. Hodnotenie a klasifikácia žiakov je vykonávaná v zmysle Metodického pokynu č. 32/2011 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1.

4. ročník

Pracovné vyučovanie

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Pracovné vyučovanie je pre žiakov s mentálnym postihnutím najdôležitejším rehabilitačným predmetom, ktorý od najnižšieho ročníka systematicky ovplyvňuje rozvoj ich motoriky vytváraním pracovných zručností a spolupôsobí na zvýšenie ich rozumovej úrovne. Žiaci v tomto predmete získavajú vedomosti z rôznych pracovných činností, vrátane elementárnych technických a výrobných poznatkov. Pracovné vyučovanie vytvára u žiakov kladný vzťah k práci, plní základnú prípravu pre budúce povolanie, ale aj pre potrebu praktického života v rodine a spoločnosti. V spolupráci s ostatnými predmetmi pôsobí na harmonický rozvoj žiakov.

V pracovnom vyučovaní získavajú žiaci základné vedomosti o materiáloch, nástrojoch a o pracovných postupoch. Učia sa rozoznávať druhy materiálov, ich vlastností, poznávajú konštrukciu a funkciu nástrojov, učia sa hovoriť o tom, čo robia a s čím pracujú. Žiaci sa postupne primerane veku vedú k chápaniu vzťahov medzi materiálom, nástrojmi a spôsobmi

práce. Postupne sa tak rozvíja ich technické myslenie a vyjadrovanie a technická pripravenosť.

Pracovné vyučovanie vzbudzuje u žiakov záujem o prácu, uspokojuje ich túžbu po činnosti, zameranie práce na užitočný výsledok vzbudzuje ich iniciatívu a pozitívny vzťah k práci, pestuje zmysel pre poriadok, cit pre krásu a vhodnosť materiálu, nástrojov a spôsobov práce.

Pri práci si žiaci osvojujú kultúrne návyky. Systematicky poznávajú hlavné prvky organizácie, hygieny a bezpečnosti pri práci. Učia sa pracovať disciplinovane, starostlivo, hospodárne zaobchádzať s materiálom a nástrojmi.

Pri výbere úloh učiteľ prihliada aj na učebnú látku ostatných predmetov. Nevyhnutnosť koordinácie pracovného vyučovania s inými vyučovacími predmetmi vyplýva z podstaty rozvoja poznávacích možností mentálne postihnutých žiakov - spájať konkrétnu činnosť s poučením, prax s teóriou.

Pracovné zaťaženie musí byť primerané fyzickým schopnostiam žiakov. Nesmie byť tak náročné, aby žiakov vyčerpano, ale ani príliš jednoduché, lebo by nedostatočne aktivizovalo ich myslenie a v dostatočnej miere ich nezamestnávalo.

Veľmi dôležitou podmienkou je materiálne zabezpečenie pracovného vyučovania. Sú to najmä pracovne a dielne, sklad materiálu, pozemok, dostatok vyhovujúcich nástrojov, pracovných a učebných pomôcok a jednotného materiálu pre žiakov.

Pracovné prostredie musí vyhovovať hygienickým podmienkam (čistý vzduch, vhodné osvetlenie, čistota pracoviska, atď.). K hygienickým podmienkam patrí aj vhodné oblečenie na pracovné vyučovanie. Nevyhnutným doplnkom dielne je príručná lekárnica.

V pestovateľských prácach sa na školskom pozemku (záhrade) určí pre jednotlivé pracovné skupiny dostatočná plocha s prihliadnutím na vek a možnosti žiakov a na technickú vybavenosť školy. Na pestovateľské práce možno využiť aj kútik prírody v každej učebni.

Na hodinách pracovného vyučovania sa používajú rôzne učebné pomôcky. Zvyčajne je to vzorový výrobok a súbor nástrojov, materiálov, potrieb a zariadení pre určitý druh práce; ďalej sú to výkresy, pracovné postupy, obrazy, ilustrácie, modely, diagramy, prírodniny, predlohy, filmy, diapozitívy a diafilmy.

Nevyhnutnou súčasťou pracovného vyučovania sú exkurzie, ktoré umožňujú žiakom už od najnižších ročníkov poznávať prácu dospelých na rozličných pracoviskách a posilňovať spojenie pracovného vyučovania so životom.

Obsah pracovného vyučovania je členený na zložky. Toto rozdelenie vychádza zo schopností žiaka osvojiť si obsah daného učiva, a zo schopnosti vedieť ho aplikovať v súčasnom i budúcom praktickom živote.

V zložke **sebaobslužné činnosti** žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania.

Obsahom zložky **práce v domácnosti** je osvojovanie si základných pracovných návykov v domácnosti, zručností potrebných pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiavať poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú žiaci zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál.

V zložke **práce v dielni** si žiaci osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky.

V zložke **pestovateľské práce** sa žiaci učia rozpoznávať rôzne druhy ovocia a zeleniny, nadobúdajú základné pestovateľské zručnosti, osvojujú si starostlivosť o izbové rastliny. Vzhľadom na to, že nie každá škola má školský pozemok, odporúčame práce na

školskom pozemku nahradiť inou činnosťou, podľa podmienok školy tak, aby bola zachovaná časová dotácia predmetu pracovné vyučovanie podľa učebného plánu.

C I E L E

Oboznámiť sa s názvami a funkciou pracovných nástrojov,

- oboznámiť sa s vlastnosťami dreva,
- oboznámiť sa s vlastnosťami kože a koženky ,
- naučiť sa pracovať s mäkkým drôtom,
- udržiavať poriadok na pracovnom mieste,
- naučiť sa šetriť materiálom.
-

O B S A H

Sebaobslužné činnosti Osobná hygiena. Umývanie rúk toaletným mydlom, čistenie nechtov kefkou. Ošetrovanie pri bodnutí hmyzom, pri malej popálenine.

Práce v domácnosti

Hygiena domácnosti.

Umývanie, utieranie a upratovanie riadu

Utieranie prachu, čistenie nábytku

Umývanie umývadla a vane

Príprava pokrmov

Obsluha elektrického variča, varnej kanvice, mikrovlnnej rúry

Prestieranie stola k raňajkám

Príprava raňajok: chlieb s maslom a džemom, čaj s citrónom, biela kava

Varenie zemiakov v šupke, ošúpanie zemiakov

Šitie

Šitie predným stehom na kanave

Spájanie látky jednoduchým zošitím, prišívanie gombíka, spinačky, pútka

Zošívanie látky predným stehom, zadným stehom do jednoduchého švík.

Začísťovanie okrajov látky obnitkovacím alebo slučkovým stehom

Navliekanie šnúrky a gummy, zošívanie koncov gummy

Rozoznávanie tkanín: bavlnené, hodvábné, vlnené, syntetické Háčkovanie Nacvičovanie retiazkových očiek

Práce v dielni

Práce s papierom a kartónom

Prekladanie, skladanie, strihanie, vystrihovanie, lepenie, rezanie, zošívanie, meranie a prebíjanie.(používanie dierkovača, zošívачky)

Zostavovanie skladačky z papiera

Prepletanie farebných pásikov

Strihanie podľa predkresleného vzoru

Balenie balíka

Modelovanie

Príprava hliny na modelovanie (vláčnosť, hustota), používanie modelovacích potrieb

Modelovanie drobných predmetov tvaru kocky, hranola, valca, gule

Montážne a demontážne práce

Zostavovanie modelov z konštrukčnej stavebnice, spájanie maticami, skrutkami

Nacvičovanie správneho pomenovania nástrojov a stavebnicových dielov

Oboznámenie žiakov s funkciou používaných nástrojov Demontáž modelov a ukladanie jednotlivých častí do škatule Zostavovanie modelov z kartónových stavebnicových častí

Práce s drevom

Oboznamovanie žiakov s vlastnosťami dreva

Oboznámenie sa s názvami a funkciou pracovných nástrojov.

Nacvičovanie základných prác s drevom: rezanie dreva (nožom, pílou chvostovkou a čapovkou), opracovanie dreva (rašpľou, pilníkom), vŕtanie (nebožiecom), brúsenie (šmirgľovým papierom), napúšťanie hydrovoskom a leštenie

Používanie drevených a oceľových tužidiel, pokosnice a uholnice

Meranie skladacím metrom

Rezanie prútu nožom na menšie časti, delenie pomocou zárezov, zaobl'ovanie a zahrocovanie koncov

Práce s kovom

Práca s mäkkým drôtom–vyrovnávanie, ohýbanie, strihanie, pílenie,začisťovanie koncov.

Vyrovnávanie klincov

Práce s kožou alebo koženkou

Oboznamovanie sa s vlastnosťami spracovávaného material

Strihanie, rezanie podľa kovového pravítka, prebíjanie dutým priebojníkom

Pestovateľské práce

Ošetrovanie izbových rastlín: zalievanie, kyprenie, prihnojovanie, presádzanie

Rozmnožovanie izbových rastlín stonkovými odrezkami (pelargónia, begónia a iné) Práca s kľíčidlom (cibuľa, cesnak) Rýchlenie cibul'ovitých rastlín (narcis, tulipán, krokus)

Pestovanie zeleniny: hrach, reďkovka, šalát, fazuľa, pažitka, rajčiak Zber liečivých rastlín podľa miestnych a časových podmienok

Pestovanie trvaliek (pivónie, králiky, nevädze a iné)

PROCES

Pri modelovaní učíme žiakov zachovávať proporcie vo veľkostiach modelovaných predmetov. Pri práci s drevom sa v praktických činnostiach žiaci oboznamujú s vlastnosťami dreva a porovnávajú ich

s vlastnosťami papiera, kartónu, látky, kože. Pracujú s mäkkým drevom, kôrou, prútom, tenkou tyčou,kolíkom, špajdlou, drevenou doštičkou. Pri prácach v domácnosti pred používaním čistiacich prostriedkov na nábytok, vane a umývadlá žiakov poučíme o bezpečnosti pri práci s chemickými látkami a ich správnej aplikácii pri čistení. Žiaci pri práci s čistiacimi prostriedkami , používajú ochranné rukavice.

STRATÉGIE VYUČOVANIA

Na hodinách pracovného vyučovania je vhodné používať tieto vyučovacie metódy:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (vysvetľovanie, rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor)
- názorné (demonštračné metódy, pozorovanie, exkurzia)
- praktické (manipulácia s predmetmi, problémové metódy, cvičenia, praktické práce)
- metóda práce s literatúrou a technickou dokumentáciou.

Nevyhnutnou súčasťou pracovného vyučovania sú exkurzie, ktoré umožňujú žiakom už od najnižších ročníkov poznávať prácu dospelých na rozličných pracoviskách a posilňovať spojenie pracovného vyučovania s praxou. Z organizačných foriem je možné použiť: frontálnu, kolektívnu (žiak plní čiastkové úlohy, zúčastňuje sa spoločného riešenia), skupinovú (menšie skupiny, ktoré pracujú samostatne).

Individuálnu samostatnú prácu so žiakmi, diferencovanú samostatnú prácu.

UČEBNÉ ZDROJE

Stavebnice, školský pozemok, detské maľovanky, detská literatúra, encyklopédie, časopisy, multimediálna technika, pexeso, herbár, exponáty, pieskovisko.

HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie žiackych výkonov prebieha počas vyučovacích hodín. Učiteľ aj slovne hodnotí výsledky práce žiakov a ich pracovné výkony. Učiteľ hodnotením motivuje žiakov k lepším výkonom, upozorňuje ich na prípadné nedostatky. Žiaci majú možnosť ohodnotiť svoje výkony i výkony spolužiakov. Učiteľ tieto hodnotenia usmerňuje a žiakov oboznamuje s kritériami hodnotenia. Hodnotenie a klasifikácia žiakov je vykonávaná v zmysle Metodického pokynu č. 32/2011 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1.

4. ročník

Výtvarná výchova

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hlavným cieľom výtvarnej výchovy je využiť esteticko-výchovný charakter predmetu, čo znamená prebúdanie a formovanie estetického vzťahu žiaka s mentálnym postihnutím ku skutočnosti prostredníctvom výtvarných aktivít a výtvarného umenia.

Estetické zážitky a tvorivé činnosti prispievajú k postupnému zlepšovaniu psychomotorického stavu žiakov, k vyrovnávaniu ich disharmonického rozvoja a celkovej rehabilitácii umožňujúcej úspešné zaradenie do praktického života.

Výtvarná výchova vzhľadom na jej rozmanité možnosti pôsobenia na motoriku a psychiku žiakov s mentálnym postihnutím je v špeciálnej základnej škole nezastupiteľná. Má široký záber medzipredmetových vzťahov, v rozvoji citovej výchovy a veľkou mierou prispieva k celkovej rehabilitácii žiakov.

Cieľom výtvarnej výchovy vo vyšších ročníkoch špeciálnej základnej školy je i naďalej viesť žiakov k vytváraniu správneho vzťahu k prírodnej a umeleckej kráse, k výchove vkusu a k rozvoju už osvojených základných výtvarných zručností. V procese vyučovania výtvarnej výchovy je potrebné neustále brať do úvahy nielen výtvarnú typológiu detí, ale hlavne druh a stupeň postihnutia s prihliadnutím na individuálne možnosti každého žiaka. Vhodné je využiť možnosti terapeutického pôsobenia predmetu s použitím relaxačných činností spätých s emocionálnym prežívaním žiakov.

CIELE

- spresňovať, rozvíjať a obohacovať získané poznatky a výtvarné zručnosti,
- pestovať vkus a zmysel pre farebnosť,
- učiť sa správne komponovať a zobrazovať priestor,
- učiť sa správne vidieť a odpozorovaný tvar nakresliť.

OBSAH

Výtvarné osvojovanie skutočnosti

Tematické práce

Námety zo života detí, ich činností a prostredia, v ktorom sa pohybujú v nadväznosti na obsah vyučovania ostatných predmetov v tomto ročníku (slovenský jazyk a literatúra, vlastiveda, pracovné vyučovanie, hudobná výchova)

Komponovanie a zobrazovanie priestoru:

malbou (akvarel, tempera, suchý pastel) a *kresbou* (masťný pastel v kombinácii s akvarelom, tuš kolorovaný akvarelom)

Zobrazovanie prírodných a umelých foriem Výtvarné stvárnenie skutočnosti na základe priameho pozorovania (zrakového, hmatového, sluchového vnímania)

Zachytenie tvarov, štruktúr a farebnosti prírodnín

Zachytenie veľkosti, tvarov a materiálov vecí dennej potreby

Výtvarné stvárnenie *kresbou* (rudka, mäkká ceruzka, kolorovaná kresba, kombinované techniky), *malbou* (suchý a masťný pastel, fixy

Plošné a priestorové úžitkové práce

Dekoratívne práce

Poznávanie a hodnotenie rôznych výtvarných techník a materiálov

Jednoduché členenie plochy s využitím farby a línie

Ornamentálna kresba, vyplňanie plochy podľa šablóny

Dvojfarebné a trojfarebné kombinácie

Volíme námety v súvislosti s kultúrou bývania a odievania

Priestorové práce

Modelovanie a priestorové vytváranie s rôznym výtvarným materiálom

Modelovanie dvojrozmerných a trojrozmerných plastík

Výtvarná kultúra

Návšteva výstav prác detí, umelcov, ľudových umelcov, remeselníkov podľa regionálnych možností. Vychádzky zamerané na pozorovanie architektúry a panorámy krajiny

Besedy o ilustráciách a reprodukciách umeleckých diel

PROCES

Pri zobrazovaní prírodných a umelých foriem vedíme žiakov k pokusom o výtvarné stvárnenie napríklad kôry stromov, konárov a listov. Žiakov upozorňujeme na funkčnosť a estetiku predmetov dennej potreby. Učíme ich pochopiť výrazové možnosti grafických techník a ich uplatnenie vo výtvarnej výrobe. V kompozíciách dekoratívnych prác vychádzame z ľudového umenia. Učíme ich prezentovať vlastnú prácu v triede, v škole

STRATÉGIE VYUČOVANIA

Na hodinách výtvarnej výchovy je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (vysvetľovanie, rozprávanie, opis, rozhovor)
- názorné (demonštračné metódy, pozorovanie)
- praktické (manipulácia s predmetmi, problémové metódy, cvičenia, praktické práce)
- samostatná práca
- metódy práce s literatúrou a technickou dokumentáciou.

Uplatňujeme kresbu, maľbu, modelovanie, výtvarné hry s rozličnými materiálmi a výtvarnými prostriedkami, priestorové vytváranie, konštruovanie. Výtvarné prostriedky vyberáme v súvislosti s nácvikom jednotlivých tvarov písma. Žiakov priebežne oboznamujeme s ukázkami výtvarného umenia, s umeleckou tvorbou pre deti, ilustráciami kníh a časopisov pre deti.

Z organizačných foriem sa sústreďíme na frontálnu, kolektívnu (žiak plní čiastkové úlohy, zúčastňuje sa spoločného riešenia), skupinovú (menšie skupiny, ktoré pracujú samostatne), individuálnu samostatnú prácu so žiakmi, diferencovanú samostatnú prácu.

Vyučovacie hodiny v predmete výtvarná výchova by mali prispieť k postupnému zlepšovaniu psychomotorického stavu žiakov, k vyrovnaniu ich disharmonického rozvoja a celkovej rehabilitácií umožňujúcej úspešné zaradenie do praktického života

UČEBNÉ ZDROJE

Obrázky, časopisy, edukačné programy, vlastné pozorovanie skutočností, farby, modelovacie hmoty, štetce

HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie žiackych výkonov prebieha počas vyučovacích hodín. Učiteľ aj slovné hodnotí výsledky práce žiakov a ich pracovné výkony. Učiteľ hodnotením motivuje žiakov k lepším výkonom, upozorňuje ich na prípadné nedostatky. Žiaci majú možnosť ohodnotiť svoje výkony i výkony spolužiakov. Učiteľ tieto hodnotenia usmerňuje a žiakov oboznamuje s kritériami hodnotenia. Hodnotenie a klasifikácia žiakov je vykonávaná v zmysle Metodického pokynu č. 32/2011 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1.

4. ročník

Hudobná výchova

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hudobná výchova ako jeden z esteticko-výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe, ale aj v iných druhoch umenia.

Ciele hudobnej výchovy špeciálnej základnej školy sú podmienené špecifickosťou úloh školy, spoločnými a individuálnymi problémami rozvoja osobnosti žiakov, bezprostrednou fyziologickou pôsobivosťou hudby a možnosťami jej psychoterapeutického pôsobenia.

Cieľom hudobnej výchovy špeciálnej základnej školy je rozvoj hudobnosti žiakov spevom, hrou na jednoduché hudobné nástroje, počúvaním hudby, pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby. Pritom treba rešpektovať ich postihnutie, hudobné schopnosti a zručnosti.

Predmet hudobná výchova vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života. Orientuje žiakov aj v súčasných hudobných žánroch, citlivo ich vedie k tomu, aby sa učili rozlišovať v hudbe kvalitu.

Výchovno-vzdelávacie úlohy hudobnej výchovy plnia žiaci v príťažlivo motivovaných hudobných činnostiach - speváckych, inštrumentálnych, pohybových a posluchových.

Piesne sa učia spievať kultivovaným hlasom, intonačne a rytmicky správne. Osvojujú si základné poznatky o hudobných nástrojoch, rozlišujú ich podľa zvuku. Aktívne sa oboznamujú s Orffovým inštrumentárom, prípadne s ďalšími hudobnými nástrojmi.

Skladby na počúvanie sú vyberané tak, aby boli primerané pre žiakov z hudobnej i obsahovej stránky, aby nadväzovali na poznatky z ostatných zložiek hudobnej výchovy a

prispievali k utváraníu kladného vzťahu k hudbe. V priebehu školského roka sa žiaci oboznámia najmenej so siedmimi skladbami na počúvanie.

Pri počúvaní skladieb orientovať žiaka aj v súčasnej tvorbe, populárnej tvorbe, ale aj v regionálnej ľudovej tvorbe. Podporovať spontánnu detskú kreativitu, rozvíjať emocionalitu, rozvíjať prepojenie pohybovej, hudobnej a slovesnej kultúry. Chápať hudobnú výchovu ako psychoterapeutický prostriedok hudobnej relaxácie cieľavedome zameraný na psychickú a somatickú aktivizáciu osobnosti a jej uvoľnenie.

Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb.

Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov.

C I E L E

Učiť sa rozlišovať melódiu a sprievod,

- vytvárať sprievod k piesňam na elementárnych nástrojoch,
- vedieť rozlišovať pieseň a nástrojovú skladbu,
- učiť sa rozoznávať zvuk klavíra, huslí, bubna, a trúbky,
- uplatňovať základné pohybovo-rytmické prvky v ľudových hudobno-pohybových hrách.

O B S A H

Rozlišovanie piesne a nástrojovej skladby, vyčítanky, rečňovanky, uspávanky, pochodu a hudby k tancu. Vytváranie sprievodu k piesňam s využitím kvinty alebo opakovaného motívu na elementárnych nástrojoch.

Počúvanie inštrumentálnej a vokálnej skladby, zameriavanie pozornosti na výrazný prvok skladby. Rozoznávanie zvuku klavíra, huslí, bubna, a trúbky v skladbách na počúvanie. Uplatňovanie a rozvíjanie základných pohybovo-rytmických prvkov v ľudových hudobno-pohybových hrách, napodobňovanie známych pracovných činností.

Piesne na spev žiakov:

Milá kamarátka (O. Francisci); Maličká som (ľudová); Nech si lieta (A. Čobej); Ovce moje, ovce (ľudová); U susedov, tam je topoľ (ľudová); Lietala si lastovička (ľudová); Letela páva, letela (ľudová); Fúka, fúka fujavica, Vianočné koledy, Snehuliak (S. Hochel); Sniežik sa nám chumelí (J. Matuška); Fašiangy, Turíce (ľudová); Čierne oči, choďte spať (ľudová); Ej, už sa k jari blíži (ľudová); Kukulienka, kde si bola (ľudová); Na bielej hore (ľudová); Číže je to biely dom (ľudová); Zahrajte mi muzikanti (ľudová); Mamička moja (O. Francisci); Od kolieska do kolieska (ľudová) a iné.

Piesne na počúvanie: Uspávanka (F. Schubert); Mamičkám (I. Hurník); Nad Tatrou sa blýska a iné.

Skladby na počúvanie:

Maličká som; Zahrajte mi muzikanti (E. Suchoň); Zázračná muzika (J. Letňan), Chorá bábika, Pohreb bábiky, Nová bábika (P.I.Čajkovskij); Pochod komediantov (B. Smetana) a iné.

Hudobno-pohybové hry:

Tiki-taki, tiki-tak (Š. Kantor); Cip, cip, cipovička (ľudová); Čížiček, čížiček (ľudová)

P R O C E S

Pri spievaní piesní a v hudobno-pohybových hrách vedíme žiakov k uvoľnenému, plynulému spevu, k ľahkému tvoreniu tónu, hospodárnemu dýchaniu, zreteľnej výslovnosti, čistej intonácii a spontánnemu rytmu. V skladbách na počúvanie učíme žiakov rozoznávať

zvuk hudobných nástrojov, s ktorými sa oboznamujú. V hudobno-pohybových činnostiach si rozvíjajú základné pohybovo-rytmické prvky, napodobňujú známe pracovné činnosti.

STRATÉGIE VYUČOVANIA

V rámci vyučovania tohto predmetu žiakovi poskytujeme informácie cez konkrétne praktické ukážky hry na hudobných nástrojoch, počúvanie skladieb, zážitkové osvojovanie hudobnopohybových hier. Rozvíjať kladný vzťah k ľudovej slovesnosti v rámci svojej kultúry.

Podporujeme u nich prirodzenú súťaživosť, sebahodnotenie, samostatnosť i spoluprácu, estetické cítenie. Toto dosiahneme vhodnou motiváciou, preto je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, rozhovor, beseda, názorná ukážka spevu a hry na hudobnom nástroji)
- inscenačné metódy
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí.

Z organizačných foriem sa sústreďujeme na frontálnu, skupinovú (v podobe didaktických hier) a individuálnu prácu so žiakmi, v menšej miere párovú prácu ako predprípravu skupinovej práce. Počas celého roka venujeme starostlivosť používať získané poznatky v praxi.

UČEBNÉ ZDROJE

Obrázky, časopisy, edukačné programy, vlastné pozorovanie skutočností, audio nahrávky, hra na detských hudobných nástrojoch

HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie žiackych výkonov prebieha počas vyučovacích hodín. Učiteľ aj slovne hodnotí výsledky práce žiakov a ich pracovné výkony. Učiteľ hodnotením motivuje žiakov k lepším výkonom, upozorňuje ich na prípadné nedostatky. Žiaci majú možnosť ohodnotiť svoje výkony i výkony spolužiakov. Učiteľ tieto hodnotenia usmerňuje a žiakov oboznamuje s kritériami hodnotenia. Hodnotenie a klasifikácia žiakov je vykonávaná v zmysle Metodického pokynu č. 32/2011 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1.

4. ročník

Telesná výchova

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Ciele predmetu telesná výchova v špeciálnej základnej škole sledujú dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov, t.j. dosiahnutie žiadaného stupňa telesnej zdatnosti, odolnosti a pohybových zručností. U žiakov sa snažíme vypestovať hygienické návyky, pozitívny vzťah k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich obmedzených možností a rešpektovaním ich výrazných individuálnych osobitostí.

Zo zdravotného hľadiska je významná kompenzačná, reedukačná a relaxačná funkcia telesnej výchovy, zameraná k zmierneniu alebo odstraňovaniu pohybových nedostatkov, nahradzovaniu chýbajúcich zručností inými a k zlepšovaniu celkového fyzického stavu.

Rozvíjanie pohybovej aktivity súvisí s rozvojom poznávacej činnosti, pretože v rámci telesnej výchovy zámerne pôsobíme na rozvoj psychických funkcií, ako je vnímanie a pozorovanie, pamäť, pozornosť, fantázia, myslenie a reč.

Pri zachovaní mnohostrannej funkcie vyučovacieho predmetu telesná výchova, odporúčame citlivý prístup k výkonnostnému chápaniu jeho procesu, hlavne v porovnávaní motorických a fyzických výkonov žiakov. Odporúčame podriadiť motorické, ale predovšetkým fyzické výkony, ako cieľové kategórie emocionalite, t.j. pre radosť z pohybu, spolupatričnosti.

C I E L E

Sústavne rozvíjať telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť žiakov,

- poskytovať žiakom čo najviac pohybových podnetov ,
- rozvíjať všeobecnú vytrvalosť, obratnosť, rýchlosť a dynamickú silu,
- uplatňovať estetický pohybový prejav a rytmické cítenie.

O B S A H

Poradové cvičenia

Upevnenie osvojených základných povelov z nižších ročníkov

Nástup družstva do radu, dvojradu, zástupu a dvojstupu Obraty na mieste Pochod podľa hudby, pochod so spevom

Kondičné cvičenie

Cvičenia s využitím behu

Rýchly beh do 20 m po priamej alebo slalomovej dráhe so zmenami smeru s predbiehaním a preskakovaním nízkych prekážok

Vytrvalostný beh postupne až do 12 minút podľa individuálnych možností žiakov

Beh vzad, cval stranou

Cvičenia s krátkym švihadlom

Opakované preskoky znožmo, jednonož, striedavonož, so zameraním na techniku a vytrvalosť

Preťahovanie vo dvojiciach

Cvičenia s dlhým švihadlom

Preskoky krúžiaceho švihadla

Cvičenia s využitím lana

Preťahovanie družstiev i po rýchlom uchopení lana z rôznych polôh

Cvičenie s plnou loptou 1 – 2 kg

Nosenie, prenášanie, gúľanie a podávanie na mieste i v pohybe

Súťaživé štafety

Cvičenie s využitím lavičky

Precvičovanie osvojených pohybových zručností a ich ďalší rozvoj na doske i kladinke lavičky (sklon lavičky asi 45°)

Dvíhanie a nosenie lavičky

Cvičenie na rebrinách

Precvičovanie osvojených pohybových zručností z nižších ročníkov

Zoskoky

Cvičenie s použitím debny ako prekážky

Vystupovanie a výskoky na debnu a zoskoky na pružnú podložku

Rýchle preskoky odrazom jednoňož medzi jednotlivými dielmi debny položenými na zemi

Cvičenie na rebríku

Vystupovanie, zostupovanie, vyliezanie a zliezanie na zvislom a šikmom rebríku

Šplh na tyči Šplh s prírazom

Spúšťanie na tyči rúčkovaním

Jazda na bicykli

Nácvik pedálovania

Cvičenie rovnováhy

Prípravné cvičenia

Prostné cvičenia jednotlivca zamerané na rozvíjanie základnej pohybovej koordinácie a techniky pohybu v kĺboch a chrbtici

Prípravné cvičenia jednotlivca s náradím – s tyčou, činkami a iným náradím

Rytmická gymnastika a tanec

Rytmizovaná chôdza, beh s využitím priestoru a zmenami v tempe

Prísuný krok so zmenami v tempe

Využitie nacvičených tanečných prvkov miestnych ľudových tancov

Polkový krok

Pohybová improvizácia na hudobnú alebo rytmickú predlohu

Akrobacie

Zo stoja na lopatkách oporou v bokoch – pádom vpred skrčmo

Kotúľ vpred

Kotúľ vpred opakovane, posledný zakončený skokom prehnuto do stoja, vzpažiť

Kotúľ vpred na zvýšenej podložke (2 - 3 diely debny)

Kolíška vzad z rôznych postojov a polôh

Kotúľ vzad do vzporu drepmo i opakovane

Stoj na rukách s dopomocou aj samostatne pri stene

Atletika

Rýchly beh na 30 – 50 m s preskakovaním nízkych (20 cm) pravidelne rozostavaných prekážok

Vytrvalostný beh do 12 minút

Skok do diaľky skrčmo z rozbehu

Hod loptičkou do diaľky a na cieľ

Skok do výšky

Základné činnosti športových hier

Precvičovanie osvojených pohybových zručností z nižších ročníkov v zmenených, náročnejších podmienkach

Podávanie lopty na mieste i v pohybe

Dribling v pohybe pravou i ľavou rukou

Prihrávka obojruč trčením na mieste v dvojiciach alebo proti stene

Odbitie lopty obojruč o zem na mieste a prihrávka obojruč trčením v dvojiciach

Nadhodenie lopty a prihrávka obojruč trčením v pohybe

Prihrávka jednoruč, obojruč trčením v pohybe

Drobné pohybové hry

Formovanie kladných vlastností

Loptové hry zamerané na hádzanie, chytanie a hry spojené s rýchlym behom

Hry na snehu, na ľade

Turistika

Chôdza a beh v teréne k cieľu vzdialenému 2 km

Prekonávanie terénnych prekážok

Vybiehanie a zbiehanie krátkeho svahu

Preliezanie a podliezanie prekážky

Cvičenie rovnováhy na prírodných prekážkach
Dvíhanie a nosenie ľahkých predmetov
Hádzanie, vrhanie predmetu do diaľky, do výšky, na cieľ
Preťahovanie vo dvojiciach a pretláčanie v skupinách
Ošetrovanie povrchových poranení
Prenášanie ranených
Základné spôsoby orientácie v prírode

PROCES

Prostné cvičenia zameriavame na rozvíjanie základnej pohybovej koordinácie a techniky pohybu, na posilnenie a pretiahnutie svalových skupín, na zväčšovanie rozsahu pohybu v kĺboch a chrbtici. Pri pohybových hrách sa zameriavame na zdokonaľovanie lokomočných a špecifických herných zručností.

STRATÉGIE VYUČOVANIA

Prevahu používaných metód tvoria:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia,
- pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, vysvetľovanie, riadený rozhovor)
- metóda imitačná – napodobňovanie
- praktické metódy
- metóda sprostredkovania pohybových zručností učiteľom a v interakcii učiteľ a žiak
- hra ako metóda
- metódy opakovania a precvičovania zručností.

Z organizačných foriem sa sústreďíme na frontálnu, skupinovú a individuálnu prácu so žiakmi.

UČEBNÉ ZDROJE

Obrázky, časopisy, vlastné pozorovanie, vlastné cvičenie, telocvičné náradie a a náčinie a pod.

HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie žiackych výkonov prebieha počas vyučovacích hodín. Učiteľ aj slovne hodnotí výsledky práce žiakov a ich pracovné výkony. Učiteľ hodnotením motivuje žiakov k lepším výkonom, upozorňuje ich na prípadné nedostatky. Žiaci majú možnosť ohodnotiť svoje výkony i výkony spolužiakov. Učiteľ tieto hodnotenia usmerňuje a žiakov oboznamuje s kritériami hodnotení.

Hodnotenie a klasifikácia žiakov je vykonávaná v zmysle Metodického pokynu č. 32/2011 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1.

Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia – variant B
Názov ŠkVP	Kľúč k ceste poznania
Stupeň vzdelania	ISCED 1 (primárne vzdelanie)
Dĺžka štúdia	desať ročníkov s možnosťou zriadenia prípravného ročníka
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Druh školy	štátna
Dátum schválenia	28.06.2012
Miesto vydania	Špeciálna základná škola, Třebíčska 16, Humenné

PaedDr.Olekšáková Helena
riaditeľka školy

Telefónne číslo: 057/7722873
E -mail: spec_zs_he@stonline.sk

Rámcový učebný plán pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia - variant B

Štátny vzdelávací program

Vzdelávacia časť	Predmet/ročník	Príp	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	28
	rozvíjanie komunikačných schopností	5	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	31
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2	1	1	1	1	1	1					8
Príroda a spoločnosť	vecné učenie	1	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	25
	vlastiveda												
Človek a príroda 147-*	fyzika												
	chémia												
	biológia												
Človek a spoločnosť	dejepis												
	geografia												
	občianska náuka												
Človek a hodnoty	etická /náboženská výchova						1	1	1	1	1	1	6
Matematika a informatická výchova *+	matematika	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	31
	informatická výchova								1	1	1	1	4
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	4	4	4	4	4	4	4	4,5	4,5	4,5	4,5	46
	svet práce								0,5	0,5	0,5	0,5	2
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Zdravie a pohyb	telesná výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22
Spolu povinná časť		18	18	19	20	20	21	21	22	22	22	22	225

Školský vzdelávací program														
Voliteľné hodiny		2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	42
Spolu:		20	22	23	24	24	25	25	26	26	26	26	26	267

Poznámky:

- Vyučovacia hodina má 45 minút

Školský učebný plán vzdelávacieho variantu B – 4. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Počet hodín vo 4. ročníku		
		Povinné hodiny	Voliteľné hodiny	Povinné + voliteľné hodiny
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	3	1	4
	rozvíjanie komunikačných schopností	3		3
	rozvíjanie grafomotorických zručností	1	2	3
Príroda a spoločnosť	vecné učenie	2		2
	vlastiveda			
Človek a príroda	fyzika			
	chémia			
	biológia			
Človek a spoločnosť	dejepis			
	geografia			
	občianska náuka			
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova			
Matematika a práca s informáciami	matematika	3		3
	informatická výchova			
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	4		4
	svet práce			
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1		1
	hudobná výchova	1		1
Zdravie a pohyb	telesná výchova	2	1	3
Spolu		20	4	24

Rozsah výučby jednotlivých predmetov a ich zložiek v 4. ročníku vzdelávacieho variantu B

Názov predmetu	Týždenný rozsah výučby	Ročný rozsah výučby
Slovenský jazyk a literatúra	4	132
Rozvíjanie komunikačných schopností	3	99
Rozvíjanie grafomotorických zručností	3	99
Vecné učenie	2	66
Matematika	3	99
Pracovné vyučovanie	4	132
Výtvarná výchova	1	33
Hudobná výchova	1	33
Telesná výchova	3	99
Spolu	24	792

NÁVRH TEMATICKÝCH OKRUHOV VOLITEĽNÝCH PREDMETOV

Vzhľadom na to, že žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia sú vzdelávaní spoločne v triede so žiakmi s ľahkým mentálnym postihnutím sú tematické okruhy voliteľných predmetov a forma vyučovania obdobné:

4. ročník

Slovenský jazyk a literatúra - 1 hod. týždenne

Vyučovanie slovenského jazyka a literatúry žiakov je základom celého vzdelávania a výchovy. Zvládnutie výchovno-vzdelávacích úloh slovenského jazyka a literatúry je predpokladom na splnenie úloh ďalších vyučovacích predmetov. Slovenský jazyk a literatúru sme rozšírili na opakovanie a upevňovanie učiva.

Rozvíjanie grafomotorických zručností- 2 hod týždenne

S cieľom nadobudnúť potrebné vedomosti, zručnosti a návyky pri písaní z hľadiska obsahu, čo je dôležité pri dorozumievaní sa písomnou formou sme sa rozhodli rozšíriť horvíjanie grafomotorických zručností o dve vyučovacie hodiny na opakovanie osvojeného učiva.

Telesná výchova – Rekreačná telesná výchova - 1 hod týždenne

Príroda ponúka svojou rôznorodosťou možností realizácie telovýchovných aktivít a relaxácie. Zo zdravotného hľadiska dodáva organizmu potrebný kyslík. Aj to boli dôvody prečo sme sa v rámci telesnej výchovy rozhodli rozšíriť predmet Telesná výchova - Rekreačnou telesnou výchovou a umožniť tak žiakom formou vychádzky spoznávať širšie okolie školy, venovať sa športovým aktivitám aj vo voľnej prírode.

Učebné osnovy

4. ročník

Slovenský jazyk a literatúra

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra je vo výchovno-vzdelávacom procese žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia jedným z kľúčových. Prostredníctvom rozvíjania materinského jazyka v ústnej a písomnej forme u žiakov cielene budujeme zručnosti potrebné na získavanie informácií a na ich výmenu v sociálnom kontakte, čo má výrazný podiel na celkovej socializácii dieťaťa.

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra pozostáva zo zložiek čítanie a literárna výchova, písanie a sloh.

Čítanie a literárna výchova

Požiadavky v súvislosti s nácvikom techniky čítania, čítania s porozumením, reprodukcie obsahu textu u žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia nie je možné zovšeobecniť. Nie je teda možné ani vyžadovať detailné dodržiavanie obsahu vzdelávania určeného pre jednotlivé ročníky. Je potrebné počítať s tým, že jednotliví žiaci môžu prejavovať taký záujem o čítanie, že pomerne ľahko zvládnu jeho techniku a iní, napriek priaznivejšej mentálnej kapacite, nebudú postupovať očakávaným tempom. V takých prípadoch učiteľ hľadá iný spôsob práce so žiakom, pričom však dosahovanie iných cieľov, vrátane obsahu učiva, dokáže patrične odôvodniť.

Nie je záväzné učiť žiaka všetky tvary písmen veľkej a malej, tlačenej a písanej abecedy, pripúšťa sa nácvik čítania aj zápisu iba tvarov písmen veľkej tlačenej abecedy, treba však pamätať na neskorší obmedzený výber textov na čítanie – (malé tlačené písmená).

V prípade, že žiak je schopný pracovať s viacerými tvarmi písma, možno mu pri preberaní každého písmena pridať aj tvar malého tlačenej, veľkého písaného a malého písaného písmena.

Pri výučbe čítania sa môže stať, že úroveň techniky čítania u žiaka presiahne úroveň jeho intelektuálneho a rečového vývinu a nebude v súlade s úrovňou chápania čítaného textu. Okrem textov na čítanie je preto potrebné takmer vždy využívať aj ilustrácie znázorňujúce kľúčové slová (osoba, zviera, vec, jav, činnosť, farby, výraz tváre a pod.) alebo skutočné predmety, resp. predvádzanie činností.

Pri nácviku pozornosti žiaka a tých zručností, ktoré predchádzajú učeniu čítať, ale aj pri samotnom vyučovaní čítania dbáme na to, aby sme ho upútali témami jemu blízkymi, ktorých použitie môžu slúžiť ako motivácia, resp. odmena.

CIELE

Vedieť čítať trojslabičné slová ,

- nacvičiť viazané čítanie jednoduchých slov ,
- svojit' si ďalší okruh hlások a písmen,
- čítať jednoduché vety s porozumením.

O B S A H

Čítanie tlačených písmen, slabík a slov vyvedených v treťom ročníku.

Čítanie písaných písmen, slabík a slov vyvedených v treťom ročníku.

Utvrdenie známych dvojslabičných slov .

Nácvik čítania trojslabičných slov.

Postupné osvojovanie veľkých a malých písmen: **j, J, s, S, n, N, y, Y, š, Š, d, D.**

Čítanie slabík v riadkoch, stĺpcoch

vyhľadávanie slabík podľa pokynu učiteľa

vyhľadávanie plnovýznamových slov.

Nacvičovanie viazaného čítania jednoduchých slov

Čítanie jednoduchých viet s porozumením

Priradovanie viet k ilustráciám

Nacvičovanie čítania súvislého textu s porozumením

P R O C E S

Pri vyvodzovaní novej hlásky a písmena vytvárame vizuálnu, akustickú a artikulačnú väzbu. Hlásku priradíme k tlačenému aj písanému písmenu, precvičujeme ju medzi známymi písmenami, rozvíjame sluchové vnímanie. Pri čítaní obrázkov žiaci ťahajú prstom po grafickom znázornení novej hlásky. V relaxačnej časti hodiny využívame slabikové pexesá, vyčítanky a hudobno-pohybové hry.

S T R A T É G I E V Y U Č O V A N I A

Vyučovanie slovenského jazyka je založené na komunikačno – poznávacom princípe, preto je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, beseda, dramatizácia)

Vyučovacie hodiny slovenského jazyka a literatúry by mali byť inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačných situácií, aby si ťiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku.

U Č E B N É Z D R O J E

Učebnice, pracovné listy, obrázkový materiál, maľovaná abeceda, edukačné programy, písanky, maľovánky ,

H O D N O T E N I E Ž I A K O V

Hodnotenie žiackych výkonov prebieha počas vyučovacích hodín. Učiteľ slovne hodnotí výsledky práce žiakov a ich pracovné výkony. Učiteľ hodnotením motivuje žiakov k lepším výkonom, upozorňuje ich na prípadné nedostatky. Žiaci majú možnosť ohodnotiť svoje výkony i výkony spolužiakov. Učiteľ tieto hodnotenia usmerňuje a žiakov oboznamuje s kritériami hodnotenia.

Hodnotenie vykonávané v zmysle Metodického pokynu č. 35/2011 na hodnotenie žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1.

4. ročník

Rozvíjanie komunikačných schopností

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Cieľom predmetu rozvíjanie komunikačných schopností, ktorý sa prelána každým ročníkom a predmetom výchov a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je rozširovanie funkčnej komunikácie v kategóriách

- žiadanie osobných potrieb,
- reakcie na správanie iných ľudí,
- komentovanie,
- žiadanie informácií,
- vyjadrovanie pocitov,
- vyjadrovanie prosociálnych postojov.

CIELE

Stimulovať komunikáciu žiaka v sociálnej interakcii,

- rozvíjať sluchovú diferenciačnú schopnosť,
- rozvíjať porozumenie reči, - podporovať spontánne vyjadrovanie potrieb, pocitov a názorov žiaka,
- podporovať verbálnu a neverbálnu komunikáciu žiaka,
- vedieť poznávať a pomenovať veci a osoby v najbližšom okolí,
- rozširovať a aktivizovať pasívnu slovnú zásobu.

OBSAH

Podľa individuálneho stavu/úrovne komunikačnej schopnosti žiaka stimulujeme a rozvíjame nasledovné oblasti:

Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti

Rozlišovanie zvukov reči, rytmizovanie slabík, rozlišovanie počtu slabík v slove. Prvá a posledná hláska v slove. Hry so slovami - rozlišovanie zmeny jednej hlásky a zmena významu slova (kačka – mačka, sud – sad, pes – pec, a pod.)

Porozumenie reči

Komentovaním všetkých činností a pomenovávaním predmetov rozvíjame porozumenie pojmov a ich vzájomných súvislostí. Pri hrách sa odporúča používať názorné skutočné predmety, ich miniatúry alebo primerané ilustrácie a obrázky. Postupne prechádzame od poznávania skutočných predmetov k obrázkom.

Rozvíjanie expresívnej reči

Námetové, edukačné a konštrukčné hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť

Vo všetkých hrách kladieme dôraz na hlasné komentovanie činnosti alebo spoločné komentovanie s pomocou učiteľky

Vytváranie situácií z bežného života tak, aby ich mohli žiaci lepšie pochopiť a komentovať a tým si upevňovať slovnú zásobu.

Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny

Tvorenie jednoslovných a dvojslovných viet, slovných pomenovaní

Krátke jednoduché príbehy, rozvíjanie chápania časovej následnosti dejov

Jednoduché rozprávanie zážitku alebo príbehu podľa obrázkov

Práca s detskými leporelami, pestovanie vzťahu ku knihám

Výmena rolí v rozhovore (napr. hra s telefónom a iné).

PROCES

Žiakovi je potrebné umožniť komunikovať takou formou, pre akú má zachované schopnosti a tieto v komunikácii stimulovať a rozvíjať. Rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa prelína celým vyučovacím procesom a zároveň témy preberané v predmete RKS by mali byť v súlade s témami preberanými najmä v predmete *Slovenský jazyk a literatúra a Vecné učenie*. Na hodine RKS sa učiteľ má so žiakmi zamerať na porozumenie pojmov a súvislostí a precvičovanie ich používania v komunikácii.

Vhodnou formou aktivít je cieleň vytváranie komunikačných situácií. Túto formu vyučovania možno realizovať na vyučovacej hodine alebo v bloku, v priestoroch triedy alebo v prirodzenom prostredí, ktoré súvisí s komunikačným obsahom alebo témou. U žiakov, ktorých hovorená reč je nezrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci, zaraďujeme prvky AAK.

Nakoľko praktické používanie prvkov AAK si vyžaduje určitú úroveň rozvoja motorických schopností, zaraďujeme medzi aktivity v predmete RKS cvičenia hrubej i jemnej motoriky, koordinačné cvičenia, hry zamerané na tréning imitácie pohybov a pod. Pre podporu výkonu hovorenej reči odporúčame zaradenie cvikov na správne dýchanie a rozvíjanie motoriky artikulačných orgánov vo forme hry, ktoré je vhodné pripravovať v spolupráci s logopédom.

STRATÉGIE VYUČOVANIA

Vyučovanie je založené na komunikačno – poznávacom princípe, preto je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor)
- inscenačné metódy
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí a zručností.

Vyučovacie hodiny v predmete rozvíjanie komunikačných schopností by mali byť inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačných situácií, aby si žiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku.

Z organizačných foriem sa sústreďujeme na frontálnu a individuálnu prácu so žiakmi, v menšej miere párovú prácu ako predprípravu skupinovej práce. Počas celého roka venujeme starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov.

UČEBNÉ ZDROJE

Učebnice, cvičebnice, detská literatúra, časopisy, výučbové programy

HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie žiackych výkonov prebieha počas vyučovacích hodín. Učiteľ slovne hodnotí výsledky práce žiakov a ich pracovné výkony. Učiteľ hodnotením motivuje žiakov k lepším výkonom, upozorňuje ich na prípadné nedostatky. Žiaci majú možnosť ohodnotiť svoje výkony i výkony spolužiakov. Učiteľ tieto hodnotenia usmerňuje a žiakov oboznamuje s kritériami hodnotenia

Hodnotenie vykonávané v zmysle Metodického pokynu č. 35/2011 na hodnotenie žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1

4. ročník

Rozvíjanie grafomotorických schopností

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní grafomotorických zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety ako napr. výtvarná výchova, hudobná výchova.

Ako účinné pomôcky na vyučovanie rozvíjania grafomotorických zručností a písania okrem písacích nástrojov (hrubé voskové farby, kriedy, pastelky, ceruzky, neskôr pero), kartičiek s písmenami a obrázkami, je vhodné využívať reliéfne makety jednoduchých geometrických a iných tvarov na obkresľovanie a výkresy s predpísanými slovami, textami a nalepenými obrázkami, ktoré sa vložia do fólie, na ktorú žiak zmazateľnou fixkou môže dopĺňať vynechané písmená, slová... Takúto pomôcku možno využiť opakovane pre toho istého žiaka alebo postupne pre viacerých žiakov.

Plnenie vyučovacích cieľov a využívanie foriem a prostriedkov týchto dvoch zložiek od 5. ročníka úzko súvisí s rozvíjaním grafomotorických zručností a písaniam, a preto je vhodné túto zručnosť u žiakov rozvíjať v priamej nadväznosti na stanovený obsah a ciele gramatika a slohu.

CIELE

Rozvíjať jemnú motoriku a grafomotoriku,

- vytvárať návyk správneho držania písacích potrieb,
- vytvárať návyk správneho sedenia pri písaní,
- spresňovať správny tvar písaného písmena.

OBSAH

Postupný nácvik malých písmen **j, s, n, z, d, š**

Písanie slabiek z osvojených písmen jednoduchými spájacími ťahmi

Nácvik písania veľkých písmen: **A, O, M, N, I**

Písanie písmen podľa diktátu

Nácvik písania slov typu: mám, tam, sem, sám, les, pes

PROCES

Vytvárame priestor, kde si žiak môže horšie zvládnuté tvary precvičiť

Počet a poradie písmen môže učiteľ meniť podľa individuálnych schopností žiakov

Nadalej uskutočňujeme cvičenia jemnej motoriky a zaraďujeme uvoľňovacie cviky

Žiak, ktorý nie je schopný zvládnuť písaný tvar písma, pokračuje v nácviku písania veľkých tlačených písmen.

STRATÉGIE VYUČOVANIA

Rozvíjanie grafomotorických zručností je založené na precvičovaní jemnej motoriky rúk a jemnej motoriky prstov.

Nadobudnutie prvých skúsenosti s používaním písacieho nástroja a vedením jeho stopy, zvládnutie prípravných cvikov pri písaní. Vhodné je používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačný rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)

- slovné metódy (vysvetľovanie, rozhovor)
- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- demonštračné metódy
- metódy viacnásobného opakovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová.

Vyučovacie hodiny rozvíjania grafomotorických zručností by mali pripraviť žiaka na zvládnutie prípravných cvikov na písanie.

UČEBNÉ ZDROJE

Pracovný list, pracovný zošit, detské časopisy, písacie tabuľky, výučbové programy, maľovánky.

HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie žiackych výkonov prebieha počas vyučovacích hodín. Učiteľ slovne hodnotí výsledky práce žiakov a ich pracovné výkony. Učiteľ hodnotením motivuje žiakov k lepším výkonom, upozorňuje ich na prípadné nedostatky. Žiaci majú možnosť ohodnotiť svoje výkony i výkony spolužiakov. Učiteľ tieto hodnotenia usmerňuje a žiakov oboznamuje s kritériami hodnotenia.

Hodnotenie vykonávané v zmysle Metodického pokynu č. 35/2011 na hodnotenie žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1.

4. ročník
Vecné učenie

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Cieľom predmetu je viesť žiakov k pravdivému poznaniu sveta, prírody a spoločnosti, a to na základe vlastného pozorovania zmien v spôsobe života rastlín, zvierat a ľudí. Žiaci sa oboznamujú a manipulujú s prírodninami, vecami, učia sa chápať vzťahy medzi nimi a vedieť vyjadriť tieto zákonitosti slovom, usporiadaním, kresbou, alebo akýmkoľvek spôsobom prijateľným pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Z prírodovednej oblasti sa žiaci zoznamujú s charakteristickými črtami živej a neživej prírody. Poznávajú zmeny, ktoré sa odohrávajú v prírode. Začínajú chápať zákonitosti zmien v prírode, v živote rastlín a živočíchov, získavajú predstavu o tom, ako prírodné zmeny ovplyvňujú činnosti ľudí. V učive usporiadanom podľa ročných období žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom.

Zo spoločenskovednej oblasti poznávajú žiaci domov, školské prostredie s jeho najbližším okolím, poznávajú dôležité dopravné značky, zoznamujú sa zo základnými pravidlami bezpečnosti cestnej premávky pre chodcov a cyklistov. Žiaci sa systematicky pripravujú na aktívnu účasť v cestnej premávke. Upevňujú si základné návyky nevyhnutné na ochranu zdravia.

Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné, individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

C I E L E

Vedieť rozlišovať situácie v prírode podľa ročných období,

- vedieť pomenovať jednotlivé časti ľudského tela,
- poznať rastliny a zvieratá miestnej oblasti,
- oboznámiť sa s pravidlami správania sa pri nakupovaní,
- orientovať sa v príbuzenských vzťahoch.

O B S A H

Trieda, škola a okolie školy

Povinnosti žiaka

Upresňovanie a upevňovanie pojmov trieda, šatňa, telocvičňa, toaleta, dielňa, školský pozemok, cvičná kuchynka.

Orientácia v areály školy

Orientácia v čase

Porozumenie časovým údajom: včera – dnes - zajtra

Východ slnka, západ slnka

Porovnávanie časových jednotiek deň – týždeň

Kalendár: pracovné dni, voľné dni

Určovanie miesta: pod – nad, pred – za.

Príroda

Pozorovanie zmien v prírode,

zmeny počasia

Kalendár prírody

Ročné obdobia, rozlišovanie situácie v prírode podľa ročných období

Jeseň

Znaky jesene v prírode, charakteristika počasia, odev a obuv v jeseni

Pojmy: slnečný, hmlistý, daždivý

Jeseň v ovocnom sade

Jesenné kvety: astra, georgína, nechtík, jesienka

Zima

Znaky zimy v prírode, charakteristika počasia, odev a obuv v zime. Pojmy: sneženie, fujavica, poľadovica

Vtáky v zime: sýkorka, drozd, vrabec

Zimné športy. Bezpečnosť pri zimných športoch a hrách na snehu

Oboznamovanie sa s vianočnými tradíciami

Jar

Znaky jari v prírode, charakteristika počasia, odev a obuv na jar.

Pojmy: ochladenie – oteplenie

Vtáky na jar: stavanie hniezd (na zemi, v dutinách stromov, na stromoch, pod strechami domov), znášanie vajčiek, kŕmenie mláďat

Jarné práce na školskom pozemku

Leto

Znaky leta v prírode, charakteristika počasia, odev a obuv v lete

Pojmy: búrka, lejak, dúha. Lúky, lúčny hmyz: motýle, chrobáky, muchy, mravce, včely

Starostlivosť o zdravie

Prehlbovanie poznatkov o ľudskom tele: trup (hrudník, brucho, chrbát); horná končatina (plece, rameno lakť)

Hygiena rúk, čistota nechtov

Hygiena úst, umývanie zubov

Bolesti zubov

Návšteva zubného lekára

Obchod

Hra na obchod, manipulácia s peniazmi, pravidlá správania sa v obchode

Návšteva obchodu a drobný nákup, platenie

Domov a rodina

Orientácia v príbuzenských vzťahoch, pojem vnuk – vnučka

Ako doma pomáhame

Význam práce jednotlivca pre celok

Adresa bydliska

PROCES

Pri učive o ľudskom tele upevňujeme poznatky z 3.ročníka a potom rozširujeme o nové učivo. V učive usporiadanom podľa ročných období žiaci pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom. Orientáciu žiakov v priestore precvičujeme aj pomocou didaktických hier. Učíme ich chrániť zdravie pri zimných športoch i pri hrách a pobyte v letnej prírode.

STRATÉGIE VYUČOVANIA

Vo výchovno - vzdelávacom procese je potrebné, individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Vyučovanie vecného učiva je založené na komunikačno-poznávacom princípe, preto je vhodné používať tieto metódy a formy vyučovania :

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, dramatizácia)
- inscenačné metódy
- metódy napodobňovania
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí, zručností a návykov
- premietanie filmov a diapozitívov.

Z organizačných foriem sa sústredíme na frontálnu, skupinovú (v podobe didaktických hier) a individuálnu prácu so žiakmi na upevnenie elementárnych vedomostí, zručností a návykov.

UČEBNÉ ZDROJE

Pracovný list, pracovný zošit, detské časopisy, výučbové programy, detské encyklopédie, nástenné obrazy.

HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie žiackych výkonov prebieha počas vyučovacích hodín. Učiteľ slovne hodnotí výsledky práce žiakov a ich pracovné výkony. Učiteľ hodnotením motivuje žiakov k lepším výkonom, upozorňuje ich na prípadné nedostatky. Žiaci majú možnosť ohodnotiť svoje výkony i výkony spolužiakov. Učiteľ tieto hodnotenia usmerňuje a žiakov oboznamuje s kritériami hodnotenia.

Hodnotenie vykonávané v zmysle Metodického pokynu č. 35/2011 na hodnotenie žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1

4. ročník

Matematika

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Žiak získava prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.

Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka.

Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôbuje individuálnym schopnostiam žiaka. Dôležitý je výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok a vhodné učebné prostredie.

Učivo musí byť prezentované takými formami a metódami, ktoré sú pre daného žiaka najpriateľnejšie. Nie je podstatné to, aby si žiak osvojil čo najväčšie množstvo učiva, ale aby osvojené učivo vedel v čo najväčšej miere využívať v praktickom živote.

CIELE

Porovnávať a triediť činnosti každodenného života, predmety, vlastnosti, podľa určitých kritérií,

- osvojiť si základné prvky numerácie v obore prirodzených čísel 6 - 10,
- osvojiť si základné počtové výkony v obore prirodzených čísel 6 - 10,
- osvojiť si základné geometrické predstavy.

OBSAH

Porovnávanie predmetov podľa vlastností : množstvo, veľkosť, farba, tvar.

Triedenie predmetov podľa vlastností, vytváranie skupín predmetov

Vzťahy - viac – menej, patrí – nepatrí, dlhý – krátky, pred – za, hneď pred – hneď za

Triedenie a porovnávanie rovinných útvarov: kruh, štvorec, trojuholník, priradovanie názvu

Poznávanie geometrických telies guľa a kocka

Číselný rad

Určovanie a vyznačovanie počtu predmetov

Priradovanie predmetov k číslu 6 - 10

Čítanie a písanie číslic 6 - 10

Znázorňovanie čísel 6 - 10

Porovnávanie čísel do 10. Znak <, >, =

Rozklad čísel 6 - 10

Sčítanie v obore do 10 Zápis príkladov sčítania Znázorňovanie príkladov sčítania

Riešenie slovných príkladov na sčítanie

Odčítanie v obore do 10

Zápis príkladov odčítania

Znázorňovanie príkladov odčítania

Riešenie slovných príkladov

Mince 1 €, 2 €. Bankovka 5 €, 10 €

Oboznámenie sa s pojmami drahý – lacný

PROCES

Žiaci si osvojujú numeráciu a početové výkony v obore do 10. Učia sa riešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie. Pri manipulácii s mincami a bankovkami sa učia pojmy drahý – lacný. Hravou formou (modelovaním a kreslením z geometrických tvarov) upevňujeme rozoznávanie a pomenovanie rovinných útvarov kruh, štvorec a trojuholník.

STRATÉGIE VYUČOVANIA

Časová potreba a množstvo sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam žiaka. Dôležitý je výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok a vhodné učebné prostredie.

Vyučovanie matematiky je založené na individuálnom, názornom prístupe, preto je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, dramatizácia, didaktické hry)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí a zručností
- metódy nadmerného zvýraznenia informácie
- metódy intenzívnej motivácie
- metódy multisenzorického sprostredkovania.

Z organizačných foriem sa sústreďujeme na individuálnu prácu so žiakmi.

UČEBNÉ ZDROJE

Pracovné zošity, pracovné listy, výučbové programy, makety, geometrické tvary

HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie žiackych výkonov prebieha počas vyučovacích hodín. Učiteľ slovne hodnotí výsledky práce žiakov a ich pracovné výkony. Učiteľ hodnotením motivuje žiakov k lepším výkonom, upozorňuje ich na prípadné nedostatky. Žiaci majú možnosť ohodnotiť svoje výkony i výkony spolužiakov. Učiteľ tieto hodnotenia usmerňuje a žiakov oboznamuje s kritériami hodnotenia.

Hodnotenie vykonávané v zmysle Metodického pokynu č. 35/2011 na hodnotenie žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1

4. ročník

Pracovné vyučovanie

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím z hľadiska úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti, vytvárania sociálneho, pracovného a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu.

Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov. Osvojovanie si rôznych pracovných zručností vo vyšších ročníkoch je dôležitým činiteľom predprofesionálnej prípravy.

Pracovné vyučovanie prispieva k uspokojovaniu osobných potrieb žiaka, k rozvoju jeho schopností, možností a zručností. V kooperácii s ostatnými predmetmi prispieva k rozvoju celej osobnosti žiaka, a tým sa stáva jeho život zmyslupnejším a nezávislejším.

Obsah predmetu sa realizuje v čo najväčšej miere v prirodzených podmienkach, v situáciách, v ktorých bude žiak danú činnosť v reálnom živote vykonávať. Obsah pracovného vyučovania je členený na jednotlivé zložky:

Sebaobslužné činnosti – žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania.

Práce v domácnosti – žiaci si osvojujú základné pracovných návyky v domácnosti, zručností potrebné pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiavať poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú žiaci zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál.

Práce v dielni – žiaci si osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky. Aktivity sú zamerané na práce s drobným materiálom a papierom, montážne a demontážne práce. Vo vyšších ročníkoch je súčasťou tejto zložky aj práca s drevom.

Pestovateľské práce – žiaci sa učia rozpoznávať rôzne druhy ovocia a zeleniny, nadobúdajú základné pestovateľské zručnosti, osvojujú si starostlivosť o izbové rastliny.

Vzhľadom na to, že nie každá škola má školský pozemok, odporúčame práce na školskom pozemku nahradiť inou činnosťou, podľa podmienok školy.

C I E L E

Upevňovať základné hygienické návyky,

- zvyšovať samostatnosť pri sebaobslužných činnostiach,
- upevňovať základné stravovacie návyky,
- rozlišovať rôzne materiály,
- oboznámiť sa s vlastnosťami dreva,
- oboznámiť sa s názvami a funkciou pracovných nástrojov,
- udržiavať poriadok na pracovnom mieste,
- zvládnuť základy jednoduchej starostlivosti o izbové rastliny.

O B S A H

Sebaobslužné činnosti

Osobná hygiena: (opakovanie všetkých činností, ktoré si žiaci osvojovali v predchádzajúcich ročníkoch) čistenie zubov

Skladanie odevov na určené miesto, vešanie na vešiak

Odstraňovanie prachu z odevov prášením

Zvyšovanie samostatnosti pri obúvaní a vyzúvaní, čistenie topánok od prachu

Stolovanie v triede a v školskej jedálni

Zdokonaľovanie sa v stolovaní, používaní príboru, servítky

Práce v domácnosti

Starostlivosť o osobné veci a školské pomôcky

Zvyšovanie samostatnosti pri odkladaní pomôcok v triede na určené miesto. Ukladanie osobných vecí do tašky, hygienického vrecúška.

Ukladanie pomôcok v triede a do aktovky

Zametanie podlahy a utieranie prachu v triede

Samostatné zbieranie a vynášanie odpadkov

Odomykanie a zamykanie dverí kľúčom

Utváranie zručnosti v jednoduchom prestieraní, umývanie a utieranie riadu

Základy varenia: príprava čaju, natieranie chleba maslom, džemom

Čistenie zeleniny

Práce v dielni

Práce s drobným materiálom

Triedenie a ukladanie rôznych druhov materiálov a predmetov

Manipulácia s drobným materiálom

Navíjanie vlny, špagátov na cievku

Namotávanie vlny, špagátov na kľbko

Navliekanie korálok podľa vzoru

Precvičovanie viazania uzla a mašličky

Práce s papierom

Triedenie a porovnávanie papiera podľa vlastností(hladký, drsný, hrubý, tenký a pod.)

Prepichovanie a navliekanie papiera rôznej kvality na niť

Prekladanie, skladanie, vystrihovovanie, nalepovanie, zlepovanie papiera

Strihanie papiera po predkreslenej čiare

Práce s drevom

Oboznamovanie sa s vlastnosťami dreva a ich porovnávanie s vlastnosťami papiera a kartónu v praktických činnostiach.

Opracovanie dreva brúsnyim papierom

Montážne a demontážne práce

Stavanie z kociek

Zostavovanie modelov zo stavebníc spájaním a skrutkovaním

Pestovateľské práce

Ošetrovanie izbových rastlín

Polievanie kvetinových hriadok na školskom záhone

Príprava pôdy pred siatím, práca so záhradným náradím

Siatie do jamiek a hriadok

Zbieranie liečivých rastlín (podľa miestnych podmienok)

PROCES

Zdokonaľujeme praktické činnosti, ktoré si žiaci osvojili v predchádzajúcich ročníkoch. Učíme ich zvládnuť základy jednoduchého pracovného postupu. Pri práci s drevom ich oboznamujeme s názvami a funkciou pracovných nástrojov. Učíme ich používať správne názvy nástrojov.

STRATÉGIE VYUČOVANIA

Vo výchovno – vzdelávacom procese je potrebné individuálne pre každého žiaka citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov, pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formy, mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Na hodinách pracovného vyučovania je vhodné používať tieto vyučovacie metódy:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (vysvetľovanie, rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor)
- názorné (demonštračné metódy, pozorovanie, exkurzia)
- praktické (manipulácia s predmetmi, problémové metódy, cvičenia, praktické práce)

- metóda práce s literatúrou a technickou dokumentáciou.

Všetky pracovné činnosti, ktoré si žiaci osvojujú sa snažíme nacvičovať v prirodzených podmienkach, v ktorých ich žiak bude vedieť v praktickom živote vykonávať. Čiastkovú úlohu nacvičovanej činnosti, ktorú žiak nezvláda, možno preniesť do pracovnej úlohy uloženej v škatuli, aby si ju žiak mohol osvojiť častým precvičovaním.

Z organizačných foriem je možné použiť: frontálnu, kolektívnu (žiak plní čiastkové úlohy, zúčastňuje sa spoločného riešenia), skupinovú (menšie skupiny, ktoré pracujú samostatne). Individuálnu samostatnú prácu so žiakmi, diferencovanú samostatnú prácu.

UČEBNÉ ZDROJE

Encyklopédie, obrázkový materiál, stavebnice, exponáty, detská literatúra.

HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie žiackych výkonov prebieha počas vyučovacích hodín. Učiteľ slovne hodnotí výsledky práce žiakov a ich pracovné výkony. Učiteľ hodnotením motivuje žiakov k lepším výkonom, upozorňuje ich na prípadné nedostatky. Žiaci majú možnosť ohodnotiť svoje výkony i výkony spolužiakov. Učiteľ tieto hodnotenia usmerňuje a žiakov oboznamuje s kritériami hodnotenia.

Hodnotenie vykonávané v zmysle Metodického pokynu č. 35/2011 na hodnotenie žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1

4. ročník

Výtvarná výchova

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím má nezastupiteľné miesto aj predmet výtvarná výchova. Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom s mentálnym postihnutím rozvíjať grafomotorické zručnosti, hrubú a jemnú motoriku. Na základe rozvoja jemnej motoriky sa rozvíjajú aj komunikačné schopnosti, expresívna a receptívna zložka reči, a aj nonverbálna forma komunikácie.

Výchovno-vzdelávacie ciele predmetu výtvarná výchova pre žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov výtvarnej výchovy ako vyučovacieho predmetu a zo všeobecne stanovených cieľov vzdelávania žiakov s mentálnym postihnutím

- rozvoj jemnej a hrubej motoriky,
- rozvoj koordinovaného pohybu rúk,
- rozvoj senzomotorickej koordinácie,
- rozvoj laterality
- rozvoj priestorovej orientácie,
- rozvoj koordinácie oko – ruka,
- rozvoj pozornosti,
- rozvoj priestorovej pamäti,
- rozvoj vnímania,
- rozvoj kreativity a improvizácie,
- spoločné výtvarné aktivity pomocou napodobňovania.

Výchovno-vzdelávacie ciele a niektoré aktivity výtvarnej výchovy sa prelínajú s cieľmi a činnosťami iných vyučovacích predmetov, a to najmä s predmetmi slovenský jazyk, hudobná výchova, telesná výchova a pracovné vyučovanie.

C I E L E

Upevňovať zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcich ročníkoch,

- učiť sa kresliť postavu a postupne zobrazovať niektoré dôležité detaily,
- učiť sa kresbou znázorniť znaky zvieracej figúry,
- učiť sa vystihnúť trojrozmernosť prostredníctvom modelovania,
- vyjadriť svoj vzťah k prírode prostredníctvom maľby.

O B S A H

Kresba (mäkká ceruzka, rudka, krieda, suchý pastel, voskový pastel)

- Voľné kreslenie – rozvíjanie grafického pohybu ruky na rôzne veľkých plochách papiera s rôznym materiálom.
- Kreslenie predmetov vychádzajúcich z kruhu.
- Kreslenie postavy a postupné zobrazovanie niektorých dôležitých detailov tváre.
- Tematické kreslenie na základe citového prežívania (zážitky z vychádzok, hier, z rodinného života).
- Znázorňovanie /naznačovanie charakteristických znakov zvieracej figúry.
- Koláž – použitie prvkov z textilu alebo papiera a dokresľovanie.

Maľba (tampón, drievko, hrubá fixka, prstové farby, akvarelové farby, tempery)

- Liatie, kvapkanie, otláčanie, dotváranie farebných škvŕn, hra s farbami – rozpíjanie, zapúšťanie do vlhkého podkladu.
- Pokrývanie celej plochy papiera maľbou, prostredníctvom plošne nanášaných farieb veľkým aj malým štetcom.
- Nanášanie farby prstom technikou kresby, rozotieranie farebnej škvŕny drievkom.
- Vyjadrovanie vzťahu k prírode prostredníctvom maľby.
- Zobrazovanie atmosféry a nálady (krajina v zime, v lete, v noci, počas dažďa a podobne).

Modelovanie (plastelína, modurit, cesto, rôzne modelovacie materiály)

- Modelovanie technikou konštruovania, zlepovania jednotlivých častí, spevňovanie spojov navlhčenými prstami.
- Modelovanie zvieracej figúry, tvaru tela a jeho typických znakov. Naznačenie pohybu zvieracej figúry
- Utváranie reliéfu otláčaním predmetov rôzneho profilu na uhladenú plochu modelovacieho materiálu.
- Modelovanie na pieskovisku a na pieskovom stole

P R O C E S

Pracujeme na rôznych plochách podľa účelu. Vedeíme žiakov k spresňovaniu ich výtvarného prejavu, k slovnému vyjadreniu obsahu kresby. Učíme ich naznačiť charakteristické črty postavy. Na základe pozorovania, zážitkov alebo rozprávok ich učíme znázorňovať alebo naznačovať typické znaky zvieracej figúry v rôznych polohách. Experimentujeme s vlastnosťami farieb a ich možnosťami, tvoríme nové odtiene.

S T R A T É G I E V Y U Č O V A N I A

Pri vyučovaní výtvarnej výchovy je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- expozičné (slovné metódy – rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, dramatizácia, metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov – demonštračné, manipulácia s predmetmi, metódy samostatnej práce – práca s farbičkami, ceruzou, suchým pastelom, voskovým pastelom, rúdkou, vodovými a temperovými farbami, plastelínou, moduritom)
- fixačné (metódy precvičovania a zdokonaľovania).

UČEBNÉ ZDROJE

Výkresy, omalovánky, časopisy, edukačné programy, obrázkový materiál, pozorovanie prírody, prírodniny

HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie žiackych výkonov prebieha počas vyučovacích hodín. Učiteľ slovne hodnotí výsledky práce žiakov a ich pracovné výkony. Učiteľ hodnotením motivuje žiakov k lepším výkonom, upozorňuje ich na prípadné nedostatky. Žiaci majú možnosť ohodnotiť svoje výkony i výkony spolužiakov. Učiteľ tieto hodnotenia usmerňuje a žiakov oboznamuje s kritériami hodnotenia.

Hodnotenie vykonávané v zmysle Metodického pokynu č. 35/2011 na hodnotenie žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1

4. ročník
H u d o b n á v ý c h o v a

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet hudobná výchova ako jeden z výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe, ale aj v iných druhoch umenia. Ciele hudobnej výchovy špeciálnej základnej školy sú podmienené špecifickosťou úloh školy, spoločnými a individuálnymi problémami rozvoja osobnosti žiakov, bezprostrednou fyziologickou pôsobivosťou hudby a možnosťami jej psychoterapeutického pôsobenia.

Cieľom hudobnej výchovy špeciálnej základnej školy je rozvoj hudobnosti žiakov spevom, hrou na jednoduché hudobné nástroje, počúvaním hudby, pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby. Pritom treba rešpektovať ich postihnutie, hudobné schopnosti a zručnosti.

Predmet hudobná výchova vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života. Orientuje žiakov aj v súčasných hudobných žánroch, citlivo ich vedie k tomu, aby sa učili rozlišovať v hudbe kvalitu.

Výchovno-vzdelávacie úlohy hudobnej výchovy plnia žiaci v príťažlivo motivovaných hudobných činnostiach – speváckych, inštrumentálnych, pohybových a posluchových.

Piesne sa učia spievať kultivovaným hlasom, intonačne a rytmicky správne.

Osvojujú si základné poznatky o hudobných nástrojoch, rozlišujú ich podľa zvuku. Aktívne sa oboznamujú s Orffovým inštrumentárom, prípadne s ďalšími hudobnými nástrojmi.

Skladby na počúvanie sú vyberané tak, aby boli primerané pre žiakov z hudobnej i obsahovej stránky, aby nadväzovali na poznatky z ostatných zložiek hudobnej výchovy a prispievali k utváraniu kladného vzťahu k hudbe. V priebehu školského roka sa žiaci oboznámia najmenej so siedmimi skladbami na počúvanie. Pri počúvaní skladieb orientovať

žiaka aj v súčasnej tvorbe, populárnej tvorbe, ale aj v regionálnej ľudovej tvorbe. Podporovať spontánnu detskú kreativitu, rozvíjať emocionalitu, rozvíjať prepojenie pohybovej, hudobnej a slovesnej kultúry. Chápať hudobnú výchovu ako psychoterapeutický prostriedok hudobnej relaxácie, cieľavedome zameraný na psychickú a somatickú aktivizáciu osobnosti a jej uvoľnenie.

Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb.

Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov.

C I E L E

Upevňovať základné hudobné vedomosti a návyky z predchádzajúcich ročníkov,

- kultivovať pohybový prejav podľa hudby,
- rozvíjať schopnosť spoločne spievať v skupinách, - rozvíjať schopnosť rozlišovať výrazné rozdiely vo výške a sile tónu,
- osvojiť si nové piesne a hudobno-pohybové hry.

O B S A H

Rytmické cvičenia, využitie nástrojov Orffovho inštrumentária

Vyludzovanie zvukov na jednoduchých hudobných nástrojoch

Určovanie vlastností vnímaných zvukov: výška a sila tónu, vyjadrovanie rôznej kvality pohybom

Jednoduché pohybové hry so sprievodom rečňovanky, piesne alebo hudobného nástroja

Spresňovanie rytmu opakovaných pohybom

Detské piesne (Kukulienka, kde si bola; Kytička; Fúkaj, fúkaj teplý vetrík; Maličká som; Jeden, dva, tri; Zahrajte mi muzikanti; Sláviček; Krásna, krásna, Na dvore býva sliepočka naša a iné)

Detské hudobno-pohybové hry (Fúka vetrík; Tiky-taky; O husičky; Na vlka a líšku; Cip, cip, cipovička a iné)

Počúvanie vokálnych a inštrumentálnych miniatúr, kolied, ľudových piesní

P R O C E S

Pravidelnými speváckymi činnosťami utvárame základný repertoár detských piesní rôzneho žánru. Pri jednoduchých spôsoboch hry na detských hudobných nástrojoch zdokonaľujeme manipulačné zručnosti žiakov.

V hudobno-pohybových hrách si žiaci rozvíjajú základné pohybovo-rytmické prvky a napodobňujú známe pracovné činnosti. Počúvanie hudby sa harmonicky spája s pohybovým prejavom, kde môžu žiaci vyjadriť citový zážitok z tejto hudby. Vhodným výberom skladieb s relaxačnými účinkami môžeme počúvanie hudby využiť aj ako prostriedok muzikoterapie.

S T R A T É G I E V Y U Č O V A N I A

Pri vyučovaní hudobnej výchovy je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)

- expozičné (slovné metódy - rozprávanie, riadený rozhovor, vysvetľovanie, imitačná metóda - napodobňovanie podľa počutia, metóda sprostredkovania hudobných poznatkov a hudby učiteľom v interakcii učiteľ a žiak, hra ako metóda, demonštračné metódy – demonštrácia akustického záznamu)
 - fixačné (metódy precvičovania a zdokonaľovania)
- Z organizačných foriem sa sústreďíme na frontálnu a individuálnu prácu so žiakmi.

U Č E B N É Z D R O J E

Obrázky, audionahrávky, edukačné programy, Orffove hudobné nástroje.

H O D N O T E N I E Ž I A K O V

Hodnotenie žiackych výkonov prebieha počas vyučovacích hodín. Učiteľ slovne hodnotí výsledky práce žiakov a ich pracovné výkony. Učiteľ hodnotením motivuje žiakov k lepším výkonom, upozorňuje ich na prípadné nedostatky. Žiaci majú možnosť ohodnotiť svoje výkony i výkony spolužiakov. Učiteľ tieto hodnotenia usmerňuje a žiakov oboznamuje s kritériami hodnotenia.

Hodnotenie vykonávané v zmysle Metodického pokynu č. 35/2011 na hodnotenie žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1

4. ročník
Telesná výchova

C H A R A K T E R I S T I K A P R E D M E T U

Ciele a obsah predmetu telesná výchova sú zamerané na dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov s mentálnym postihnutím, vypestovanie pozitívneho vzťahu k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich možností a schopností.

S rozvíjaním pohybovej aktivity úzko súvisí rozvoj poznávacej činnosti, nakoľko pri pohybových aktivitách pôsobíme aj na rozvoj psychických funkcií – na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu a reč. Po určení motorickej a senzomotorickej vývinovej úrovne žiaka sa treba zamerať na utváranie účelových pohybových zručností, kompenzáciu motorických nedostatkov, elimináciu nevhodných motorických prejavov a pohybových stereotypii a tiež na rozvoj komunikačných schopností, s pozitívnym dopadom – okrem rozvoja motoriky a pohybových schopností – aj na jeho percepciu, kognitívne a sociálne funkcie.

Ciele telesnej výchovy žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov telesnej výchovy ako vyučovacieho predmetu vo výchovno-vzdelávacom procese, pričom je potrebné ich prispôbiť a doplniť na základe nutnosti zohľadnenia špecifik vývinu a prejavov žiakov s mentálnym postihnutím

- zvýšenie fyzickej zdatnosti a kondície žiaka,
- zlepšenie senzomotorických schopností,
- zvýšenie úrovne základných pohybových schopností,
- rozvoj cielených a koordinovaných pohybov s dôrazom na meniace sa prostredie a meniace sa aktivity,
- rozvoj prijateľných foriem pohybových aktivít s dôrazom na aktuálny sociálny kontext,
- osvojenie a upevnenie hygienických návykov,
- rozvoj verbálnych schopností,
- funkčne využívať komunikačné prostriedky vo vzťahu k telovýchovným aktivitám,

- zlepšiť prijímanie fyzického kontaktu s iným človekom,
- dodržiavať stanovené pravidlá pri fyzickej aktivite,
- spolupracovať a byť funkčným článkom vo vzájomnej interakcii s inými osobami,
- dodržiavať poradie v skupine,
- uplatňovať sebakontrolu pri pohybovej aktivite,
- zvládať účasť na hrových aktivitách s výmenou rolí,
- vedieť sa prispôbiť požiadavkám skupiny,
- uplatňovať napodobňovanie pri spoločných pohybových aktivitách,
- uvedomovať si jednotlivé časti svojho tela vo vzťahu k riadenému pohybu,
- vnímať smer v súvislosti s pohybom a orientáciou v priestore (hore, dolu, dopredu, dozadu, vpravo, vľavo...),
- rozvoj hrubej aj jemnej motoriky,
- rozvoj pohybovej koordinácie,
- rozvoj koordinácie oko – ruka,
- rozvoj pozornosti,
- rozvoj priestorovej a časovo – sledovej pamäti,
- rozvoj kreativity a improvizácie,
- rozvoj schopnosti generalizovať.

Uvedené ciele sa dosahujú prostredníctvom telovýchovných aktivít uvedených v obsahu predmetu:

- poznatky z telesnej kultúry, terminológia (druhy športov, cvikov, pohybov a polôh tela a častí tela pri telovýchovných činnostiach, častí tela, pomenovanie telocvičného náradia, náčinia a používaných pomôcok, atď.),
- základy poradových cvičení (povely poradových cvičení),
- prípravné, kondičné, koordinačné, kompenzačné, uvoľňovacie, vytrvalostné, obratnostné, relaxačné cvičenia,
- pohybové hry,
- rytmické hry a základy tanca,
- základy atletiky,
- turistika, resp. aj plávanie.

Na telesnej výchove sa využíva štandardné telocvičné náčinie a náradie a ďalšie vhodné pomôcky: lavička, švédka debna, rebriny, trampolína, molitanové podložky, lopty, plastové obruče, kolky, farebná lepiaca páska, farebné fólie a rôzne ďalšie telocvičné náradie.

C I E L E

Orientovať sa v priestore a prekonávať nerovný terén,

- tvárať správnu koordináciu pohybov,
- rozvíjať pohybovú výkonnosť a telesnú zdatnosť rozvíjať a upevňovať základné návyky správneho držania tela,
- prekonávať strach z neobyčajných polôh.

O B S A H

Zdravotné cvičenia

Opakovanie a obmieňanie cvikov zameraných na posilňovanie, uvoľňovanie a preťahovanie jednotlivých svalových skupín, na získavanie návykov správneho držania tela, na zväčšovanie pohybového rozsahu kĺbov a chrčtice. Jazda na rehabilitačnom bicykli a kolobežke. Chôdza na stepperi, pohyblivom alebo akupresúrnom chodníku.

Kondičné cvičenia

Chôdza – upevňovanie správneho držanie tela pri chôdzi, voľný pohyb paží počas chôdze, chôdza daným smerom, chôdza po čiare, po stočenom lane, v zástupe za učiteľom, v rytme s udávaním tempa

Nácvik chôdze po schodoch nahor a dole

Chôdza po trávniku

Beh – prehlbovanie nácviku pohybov nôh a ramien pri behu, beh v zástupe za učiteľom, beh v danom tempe, daným smerom, prebehnutie danej krivky na zemi. Opakovaný krátky beh do 20 m. Beh po slalomovej dráhe, orientácia v priestore.

Skoky – poskoky na mieste znožmo a striedavo, daným smerom, do kola, skoky z miesta, skok cez čiaru, zoskok z výšky 20 cm na mäkkú podložku do drepu.

Preskok napnutej gummy do výšky 15 - 20 cm.

Nácvik skoku do diaľky: skákať znožmo z miesta do diaľky s perovaním a súladnými pohybmi paží na mäkkú podložku.

Lezenie – upevňovanie lezenia vpred po kolenách, podliezanie, preliezanie vhodných prekážok, lezenie k cieľu

Lezenie a stúpanie na rebriny do výšky 1 m, spúšťanie sa na kĺzačke

Hádzanie a chytanie - chytania lopty prudko gúľajúcej sa po zemi, po mierne šikmej ploche, chytania lopty hodenej učiteľom, žiakom

Hod lopty horným oblúkom na vysoký cieľ

Hádzanie lopty spolužiakovi

Hádzanie predmetu na cieľ pravou aj ľavou rukou

Gymnastické cvičenia - výstup na lavičku, prechod a zostup, obraty, nácvik udržiavania rovnováhy, chôdza po zavesenej (šikmej) lavičke. Sed a kľak na švédskej debne, preliezanie jednotlivých dielov švédskej debny.

Základy akrobatických cvičení

Kotúľ vpred

Kolíška

Zmeny postojov a polôh podľa slovnej inštrukcie

Krátka výdrž v stoj na jednej nohe

Váha v predklone (stoj na jednej nohe, zanoženie, hlava vztýčená)

Sezónne činnosti

V zimnom období hry na snehu, nácvik chôdze po klzkej ploche, šmýkanie, sánkovanie z mierneho svahu

V jarnom a letnom období turistika – orientácia v priestore a prekonávanie nerovného terénu

Jazda na kolobežke

Plavecký výcvik podľa možností školy

Rôznorodé sezónne činnosti sa realizujú podľa podmienok regiónov a škôl

Kolektívne činnosti

Naháňačky s jednoduchými pravidlami

Základy loptových hier

Hudobno - pohybové hry

Rytmizovanie chôdze a behu pomocou jednoduchých hudobných nástrojov (tamburína, ozvučné drievka)

Striedanie chôdze a behu podľa hudobného sprievodu

Prísuný krok bokom

Kondičné a relaxačné cvičenia

Proporcionálne rozvíjanie pohybových schopností a zdokonaľovanie pohybových zručností a návykov prostredníctvom jednoduchých, prirodzených a používaných cvičení

Relaxačné cvičenia zamerané na striedanie napätia a uvoľnenia niektorých svalov a cvičenia zamerané na striedanie napätia a uvoľnenia celého tela.

PROCES

Podstatnú časť učiva tvorí rozvoj základných lokomócií. Žiaci si postupne osvojujú elementárne základy techniky týchto činností. V kolektívnych činnostiach zaraďujeme pohybové hry zamerané na skákanie, naháňanie, triafanie a hry na rozvoj všetkých pohybových schopností.

Žiakov vedieme k tomu, aby vedeli uplatňovať a rešpektovať pravidlá hier, aby spolupracovali, správne manipulovali s náčiním. Pri aktivitách v prírode a sezónnych pohybových činnostiach rozvíjame senzorické schopnosti žiakov – pociťovanie, vnímanie, odhad času a priestoru. Učíme ich využívať v prírode zručnosti naučené z hier v telocvični.

STRATÉGIE VYUČOVANIA

Všeobecné vyučovacie metódy:

metódy oboznámenia s cvičením, metóda ukátky- demonštrácie, metóda slovného opisu vysvetlenia, metódy nácviku, komplexný postup, analyticko-syntetický postup, zmiešaný postup, metódy výcviku, metóda opakovania, metóda štandardného zaťaženia, metóda, intervalového tréningu, metóda súťaženia, metódy kontroly, evidencie, hodnotenia a klasifikácie

Špecifické vyučovacie metódy:

reedukačné metódy, kompenzačné metódy, rehabilitačné metódy, metóda viacnásobného opakovania, metóda nadmerného zobrazovania informácie, metóda pohybového kontrastu, metóda pasívneho pohybu, metóda zapojenia viacerých kanálov do prijímania informácie, metóda imitačných cvičení, motivačné metódy

UČEBNÉ ZDROJE

Audionahrávky, detská literatúra, pohybové hry, materiálno - technické a didaktické prostriedky, náčinie a náradie

HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie žiackych výkonov prebieha počas vyučovacích hodín. Učiteľ slovne hodnotí výsledky práce žiakov a ich pracovné výkony. Učiteľ hodnotením motivuje žiakov k lepším výkonom, upozorňuje ich na prípadné nedostatky. Žiaci majú možnosť ohodnotiť svoje výkony i výkony spolužiakov. Učiteľ tieto hodnotenia usmerňuje a žiakov oboznamuje s kritériami hodnotenia.

Hodnotenie vykonávané v zmysle Metodického pokynu č. 35/2011 na hodnotenie žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1.

Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia – variant C
Názov ŠkVP	Kľúč k ceste poznania
Stupeň vzdelania	ISCED 1 (primárne vzdelanie)
Dĺžka štúdia	deväť ročníkov s možnosťou zriadenia prípravného ročníka
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Druh školy	štátna
Dátum schválenia	28.06.2012
Miesto vydania	Špeciálna základná škola, Třebíčska 16, Humenné

Telefónne číslo: 057/7722873
E-mail: spec_zs_he@stonline.sk

PaedDr.Olekšáková Helena
riaditeľka školy

Rámcový učebný plán pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom stupňom mentálneho postihnutia - variant C

Štátny vzdelávací program

Vzdelávacia časť	Predmet/ročník	Príp	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Spolu
Jazyk a komunikácia	rozvíjanie komunikačných zručností	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	38
	rozvíjanie sociálnych zručností	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	18
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	15
Príroda a spoločnosť	vecné učenie	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
	vlastiveda												
Človek a príroda	fyzika												
	chémia												
	biológia												
Človek a spoločnosť	dejepis												
	geografia												
	občianska náuka												
Človek a hodnoty	etická /náboženská výchova								1	1	1	1	4
Matematika a informatická výchova	matematika	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22
	informatická výchova								0,5	0,5	0,5	0,5	2
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	2	2	2	2	3	3	3	2,5	2,5	2,5	2,5	27
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Zdravie a pohyb	zdravotná telesná výchova	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	33
Spolu povinná časť		18	18	18	18	18	17	17	17	17	17	17	192

Školský vzdelávací program

Voliteľné hodiny		2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	28
Spolu:		20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	220

Poznámky:

- Predmet zdravotná telesná výchova bude vyučovaný podľa časovo – tematických plánov v telocvični, exteriéri alebo v relaxačno – rehabilitačnej učebni.

Školský učebný plán vzdelávacieho variantu C – 4. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Počet hodín vo 4. ročníku		
		Povinné hodiny	Voliteľné hodiny	Povinné + voliteľné hodiny
Jazyk a komunikácia	rozvíjanie komunikačných schopností	4		4
	rozvíjanie sociálnych zručností	2		2
	rozvíjanie grafomotorických zručností	1	1	2
Príroda a spoločnosť	vecné učenie	1		1
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	1	3
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	3		3
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1		1
	hudobná výchova	1		1
Zdravie a pohyb	zdravotná telesná výchova	3		3
Spolu		18	2	20

Rozsah výučby jednotlivých predmetov a ich zložiek vo 4. ročníku vzdelávacieho variantu C

Názov predmetu	Týždenný rozsah výučby	Ročný rozsah výučby
Rozvíjanie komunikačných schopností	4	132
Rozvíjanie sociálnych zručností	2	66
Rozvíjanie grafomotorických zručností	2	66
Vecné učenie	1	33
Matematika	3	99
Pracovné vyučovanie	3	99
Výtvarná výchova	1	33
Hudobná výchova	1	33
Zdravotná telesná výchova	3	99
Spolu	20	660

NÁVRH TEMATICKÝCH OKRUHOV VOLITEĽNÝCH PREDMETOV

Pri výbere voliteľných predmetov sme prihliadali na zloženie žiakov, ich druh a stupeň postihnutia, vybavenie školy. Preto sme povinnú časť Štátneho vzdelávacieho rozšírili nasledovne:

4. ročník

Rozvíjanie grafomotorických zručností - 1 hod týždenne

Vzhľadom na to, že od prevažnej väčšiny žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia nie je možné vyžadovať písanie písaným písmom a pre ich praktický život táto forma nemá veľký význam, je preto vhodné naučiť ich dorozumievať sa písomnou formou pri použití písmen veľkej tlačenej abecedy. Preto sme sa rozhodli predmet rozšíriť o jednu vyučovaciu hodinu na osvojenie a opakovanie naučeného.

Matematika -1 hod týždenne

Vo väčšine prípadov absentujúce logické myslenie, ťažké zapamätávanie si a rýchle zabúdanie u žiakov vzdelávaných podľa variantu C ovplyvnilo výber predmetu, ktorý sme sa rozhodli rozšíriť o jednu hodinu.

Učebné osnovy

4. ročník

Rozvíjanie komunikačných schopností

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Skutočná komunikácia predstavuje vždy sociálnu interakciu, nemožno ju od poškodenia sociálnych zručností oddeliť. Rozvíjanie schopností komunikovať je preto jedným zo základných cieľov výchovno-vzdelávacieho procesu žiakov s mentálnym postihnutím. Cieľom predmetu rozvíjanie komunikačných schopností je vytvorenie, resp. rozvíjanie komunikačných schopností s atribútmi prostredku vyjadrovania potrieb, nadväzovania kontaktov, ako aj výmeny informácií a vo vyšších ročníkoch aj vyjadrovanie vlastných emocionálnych stavov a ich spoznávanie zo správania iných ľudí. Na každom stupni vyučovania predmetu, nezávisle od spôsobu komunikácie žiaka, je potrebné rozvíjať jestvujúce schopnosti komunikácie v zmysle sociálnej komunikácie, ich posúvanie na vyššiu vývinovú úroveň a generalizácia naučených schopností na nové situácie. Prvoradým cieľom vzdelávania je sociálne správanie zodpovedajúce veku žiaka, úrovni jeho schopností, resp. rozvíjanie a učenie základných predpokladov týchto zručností.

CIELE

Stimulovať komunikáciu žiaka v sociálnej interakcii,

- rozvíjať sluchovú diferenciatnú schopnosť,
- rozvíjať porozumenie reči,
- podporovať spontánne vyjadrovanie potrieb, pocitov a názorov žiaka,
- podporovať verbálnu i neverbálnu formu komunikácie žiaka,
- naučiť žiaka základy čítania.

OBSAH

Podľa individuálneho stavu/úrovne komunikačnej schopnosti žiaka stimulujeme a rozvíjame nasledovné oblasti:

Rozvíjanie sluchovej diferenciatnej schopnosti

Hry s nerečovými zvukmi, rozlišovanie rôznych druhov zvukov (zvuky zvierat, štrnganie, búchanie, šuchot, zvonček, píšťalka a pod.), rozlišovanie intenzity a smeru prichádzajúcich zvukov. Rozlišovanie zvukov reči, rytmizovanie slabík. Hry so zmenami melódie a tempa reči. Rozlišovanie prvej hlásky v slove.

Porozumenie reči

Komentovaním všetkých činností a pomenovávaním predmetov rozvíjame porozumenie pojmov a ich vzájomných súvislostí. Komentovanie „tu a teraz“. Kategorizovanie pojmov podľa daných kritérií.

Pri hrách sa odporúča používať názorné skutočné predmety, ich miniatúry alebo primerané ilustrácie a obrázky. Postupujeme od poznávania skutočných predmetov k obrázkom.

Rozvíjanie expresívnej reči

Námetové hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť. Vo všetkých hrách kladieme dôraz na hlasné komentovanie činnosti alebo spolukomentovanie s pomocou učiteľky.

Vytváranie situácií z bežného života tak, aby ich mohli žiaci lepšie pochopiť a komentovať a tým si upevňovať slovnú zásobu. Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny, jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií. Tvorenie jednoslovných a dvojslovných viet, slovných pomenovaní. Jednoduchý rozhovor, striedanie role s komunikačným partnerom, odpoveď na otázku. Jednoduché rozprávanie zážitku. Práca s detskými ilustrovanými knihami, leporelami, pestovanie vzťahu ku knihám.

Rozvíjanie schopností potrebných pre základy čítania

Diferencovanie obrázkov, symbolov alebo znakov. Schematické znázornenie slov. Rytmizovanie riekaniek a detských pesničiek.

Rozvíjanie schopnosti orientácie v priestore a v rovine (chápanie a vyjadrenie polohy predmetu hore, dolu, v prostriedku; sledovanie a ukladanie prvkov v rade zľava doprava.

Pre osvojovanie čítania analyticky-syntetickou i globálnou metódou je nevyhnutné dosiahnutie určitej úrovne fonologického uvedomenia. Preto je potrebné hrovou formou rozvíjať schopnosť diferencovať zvuky reči (slabiky, hlásky a ich dĺžku).

Nácvik čítania písmena a A, i I vo funkcii spojky s obrázkami.

Hlásky a písmená a A, i I, m M. Slabiky ma, mi. Slová. Obrázkové (maľované) čítanie.

PROCES

Žiakovi je potrebné umožniť komunikovať takou formou, pre akú má zachované schopnosti a tieto v komunikácii stimulovať a rozvíjať.

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa prelína celým vyučovacím procesom a zároveň témy preberané v predmete RKS by mali byť v súlade s témami preberanými najmä v predmete *vecné učenie, rozvíjanie grafomotorických zručností a rozvíjanie sociálnych zručností*.

Na hodine RKS sa učiteľ má so žiakmi zamerať na porozumenie pojmov a súvislostí a precvičovanie ich používania v komunikácii. Žiaci vzdelávaní vo variante C si v rámci predmetu RKS osvojujú aj čítanie.

Vhodnou formou aktivít je cieleňé vytváranie komunikačných situácií. Túto formu vyučovania možno realizovať na vyučovacej hodine alebo v bloku, v priestoroch triedy alebo v prirodzenom prostredí, ktoré súvisí s komunikačným obsahom alebo témou.

U žiakov, ktorých hovorená reč je nezrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci, zaraďujeme prvky alternatívnej a augmentatívnej komunikácie (AAK). Nakoľko praktické používanie prvkov AAK si vyžaduje určitú úroveň rozvoja motorických schopností, zaraďujeme medzi aktivity v predmete RKS cvičenia hrubej i jemnej motoriky, koordinačné cvičenia, hry na tréning imitácie pohybov a pod. V komunikácii podporujeme paralingvistické prejavy, gestiku, mimiku, posunky a posunky sprevádzajúce hovorenú reč.

Pre podporu výkonu hovorenej reči odporúčame zaradenie cvikov na správne dýchanie a rozvíjanie motoriky artikulačných orgánov vo forme hry, ktoré je vhodné pripravovať v spolupráci s logopédom.

STRATÉGIE VYUČOVANIA

Vyučovanie je založené na využívaní metód a techník augmentatívnej a alternatívnej komunikácie (AAK) –obrázkové systémy, piktogramy a iné, systémy používajúce multimediálnu techniku.

Vyučovacie hodiny v predmete rozvíjanie komunikačných schopností by mali byť inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačných situácií, aby si žiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku.

Z organizačných foriem sa sústreďíme na frontálnu a individuálnu prácu so žiakmi. Počas celého roka venujeme starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov.

U Č E B N É Z D R O J E

Pracovné listy, omaľovánky, IKT technika, hračky, modely, CD, DVD, odborná literatúra, obrázkové systémy, piktogramy a iné; systémy používajúce multimedialnú techniku.

H O D N O T E N I E Ž I A K O V

Hodnotenie žiakov je vykonávané v zmysle Metodického pokynu č. 36/2011 na hodnotenie žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1.

Žiak sa v procese výchovy a vzdelávania hodnotí priebežne a celkovo. Učiteľ slovne hodnotí výsledky práce žiakov a ich pracovné výkony. Slovné hodnotenie musí obsahovať slovný popis práce a výsledok činnosti žiaka. Spôsob hodnotenia (pečiatka, obrázok, piktogram) si učiteľ zvolí sám. Učiteľ hodnotením motivuje žiakov k lepším výkonom, upozorňuje ich na prípadné nedostatky.

4. ročník

Rozvíjanie sociálnych zručností

C H A R A K T E R I S T I K A P R E D M E T U

Z oblastí, ktoré sú pri mentálnom postihnutí poškodené, je najmarkantnejšie poškodenie v oblasti sociálnych zručností a komunikačných schopností. Rozvíjanie sociálnych zručností je preto jedným zo základných cieľov výchovno-vzdelávacieho procesu detí s mentálnym postihnutím.

Cieľom predmetu rozvíjanie sociálnych zručností je vytvorenie, resp. rozvíjanie komunikačných schopností s atribútmi prostriedku vyjadrovania potrieb, nadväzovania kontaktov, ako aj výmeny informácií a vo vyšších ročníkoch aj vyjadrovanie vlastných emocionálnych stavov a ich „čítanie“ zo správania iných ľudí.

Prvoradým cieľom vzdelávania je sociálne správanie zodpovedajúce veku dieťaťa, úrovni jeho schopností, resp. rozvíjanie a učenie základných predpokladov týchto zručností. Neoddeliteľnou súčasťou sociálneho správania sú schopnosti, ktoré napomáhajú sociálnej integrácii, tzv. integračné zručnosti, t.j. nadväzovanie a udržanie vzťahov, trávenie voľného času atď., a v neposlednom rade samoobslužné schopnosti. Integráciu v dospelosti ovplyvňujú schopnosti postarať sa o seba, o domácnosť.

Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie sociálnych zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní sociálnych zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety, najmä rozvíjanie komunikačných schopností a pracovné vyučovanie.

C I E L E

Rozvíjať základy sociálnych interakcií,

- rozvíjať základy neverbálnej imitácie,
- podporovať samostatnosť v oblasti sebaobsluhy,
- vyjadrovať súhlas a nesúhlas, radosť a hnev prijateľným spôsobom,
- učiť sa poprosiť, poďakovať, pozdraviť,
- učiť sa starostlivosti o obľúbené hračky.

OBSAH

Rozvíjanie sociálnych interakcií so spolužiakmi prostredníctvom krátkych hier, vedenie k spolupráci v kolektíve.

Primerané reagovanie na výzvu inej osoby.

Rozvíjanie schopnosti nadväzovania vzťahov k osobám v školskom prostredí.

Starostlivosť o obľúbené hračky.

Navodenie citového prežívania.

Budovanie schopnosti empatie.

Adekvátne reagovanie na správanie iných ľudí.

Spolupráca žiaka pri vykonávaní hygienických návykov.

Rozvíjanie samostatnosti pri stravovaní.

Imitovanie činností dospelých spojených s predmetom.

Rozvíjanie schopnosti počúvať krátky príbeh, počúvať iné osoby a pamätať si mená hlavných postáv z príbehu.

PROCES

Snažíme sa o spontánne zapájanie žiakov do hier a činností. S pomocou učiteľa postupne riešia jednoduchú úlohu. Učíme ich prejavovať radosť z vlastného úspechu a pocit uspokojenia z hry alebo činnosti. Postupne sa snažíme o nadväzovanie a udržanie kontaktu s inými osobami s ohľadom na seba a na druhých. Vedeťme ich k vnímaniu nálady druhých, k vyjadrovaniu priateľských citov.

STRATÉGIE VYUČOVANIA

V predmete rozvíjanie sociálnych zručností je vhodné používať metódy:

- motivačné (motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí a zručností.

UČEBNÉ ZDROJE

Pracovné listy, omaľovánky, IKT technika, hračky, modely, CD, DVD, odborná literatúra, obrázkové systémy, piktogramy a iné; systémy používajúce multimedialnú techniku

HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie žiakov je vykonávané v zmysle Metodického pokynu č. 36/2011 na hodnotenie žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1.

Žiak sa v procese výchovy a vzdelávania hodnotí priebežne a celkovo. Učiteľ slovne hodnotí výsledky práce žiakov a ich pracovné výkony. Slovné hodnotenie musí obsahovať slovný popis práce a výsledok činnosti žiaka. Spôsob hodnotenia (pečiatka, obrázok, piktogram) si učiteľ zvolí sám. Učiteľ hodnotením motivuje žiakov k lepším výkonom, upozorňuje ich na prípadné nedostatky.

4. ročník

Rozvíjanie grafomotorických zručností

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní grafomotorických zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety, najmä výtvarná výchova. Vzhľadom na to, že od prevažnej väčšiny žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia nie je možné vyžadovať písanie písaným písmom a pre ich praktický život táto forma písma nemá praktický význam, je vhodné naučiť ich dorozumieť sa písomnou formou pri použití písmen veľkej tlačenej abecedy. K nácviku písmen malej a veľkej písanej abecedy pristupujeme len u detí s vhodnými dispozíciami na túto činnosť. Nácvik písaných tvarov písma vtedy nacvičujeme súčasne s nácvikom ich čítania. Ako účinné pomôcky na vyučovanie rozvíjania grafomotorických zručností a písania okrem písacích nástrojov (hrubé voskové farby, kriedy, pastelky, ceruzky, neskôr pero), kartičiek s písmenami a obrázkami, je vhodné využívať reliéfne makety jednoduchých geometrických a iných tvarov na obkresľovanie a výkresy s predpísanými slovami, textami a nalepenými obrázkami, ktoré sa vložia do fólie, na ktorú žiak zmazateľnou fixkou môže dopĺňať vynechané písmená, slová.

CIELE

Zlepšiť hrubú motoriku a jemnú motoriku rúk so zameraním na prsty,

- zlepšiť schopnosť koncentrácie pozornosti,
- rozvíjať koordináciu oko - ruka,
- upevňovať schopnosť správneho držania písacích potrieb.

OBSAH

Upevňovanie správneho sedenia a držania písacích potrieb.

Rehabilitačná grafomotorika – uvoľňovacie a relaxačné cvičenia.

Opakovanie a utvrdenie nacvičovaných tvarov: horné a dolné oblúky, vodorovné čiary, šikmé čiary, kruhy, ovály, vlnovky, slučky.

Rozlišovanie veľkých a malých tvarov, obťahovanie písaných tvarov.

Samostatné písanie jednotlivých tvarov.

Nacvičovanie držania ceruzky pri písaní v liniatúre.

Nacvičovanie písania so správnym prítlakom.

PROCES

Najprv vyvodíme žiadaný tvar, potom ho so žiakmi nacvičujeme. Nacvičený veľký tvar postupne zmešujeme. Vhodnou motiváciou a striedaním činnosti udržiavame záujem o spresňovanie písania daného tvaru.

STRATÉGIE VYUČOVANIA

Rozvíjanie grafomotorických zručností je založené na precvičovaní jemnej motoriky rúk a jemnej motoriky prstov – poznávacom princípe, preto je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačný rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (vysvetľovanie, rozhovor)
- metódy viacnásobného opakovania
- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová.

Vyučovacie hodiny rozvíjania grafomotorických zručností majú zlepšovať hrubú a jemnú motoriku rúk, zlepšiť jemnú motoriku prstov.

UČEBNÉ ZDROJE

Pracovné listy, omaľovánky, IKT technika, hračky, modely, CD, DVD, odborná literatúra, obrázkové systémy, piktogramy a iné; systémy používajúce multimediálnu techniku

HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie žiakov je vykonávané v zmysle Metodického pokynu č. 36/2011 na hodnotenie žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1.

Žiak sa v procese výchovy a vzdelávania hodnotí priebežne a celkovo. Učiteľ slovne hodnotí výsledky práce žiakov a ich pracovné výkony. Slovné hodnotenie musí obsahovať slovný popis práce a výsledok činnosti žiaka. Spôsob hodnotenia (pečiatka, obrázok, piktogram) si učiteľ zvolí sám. Učiteľ hodnotením motivuje žiakov k lepším výkonom, upozorňuje ich na prípadné nedostatky.

4.ročník

Vecné učenie

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vecné učenie je integrovaný predmet v prípravnom až 10. ročníku špeciálnej základnej školy pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia, v ktorom žiaci získavajú elementárne poznatky z oblasti prírodovedných a spoločenskovedných odborov. Cieľom predmetu je viesť žiakov k pravdivému poznaniu sveta, prírody a spoločnosti, a to na základe vlastného pozorovania zmien v spôsobe života rastlín, zvierat a ľudí. Žiaci sa oboznamujú a manipulujú s prírodninami, vecami, učia sa chápať vzťahy medzi nimi a vedieť vyjadriť tieto zákonitosti slovom, usporiadaním, kresbou, alebo akýmkoľvek prijateľným spôsobom. Z prírodovednej oblasti sa žiaci zoznamujú s charakteristickými črtami živej a neživej prírody. Poznávajú zmeny, ktoré sa odohrávajú v prírode. Začínajú chápať zákonitosti zmien v prírode, v živote rastlín a živočíchov, získavajú predstavu o tom, ako prírodné zmeny ovplyvňujú činnosti ľudí. V učive usporiadanom podľa ročných období žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom. Zo spoločenskovednej oblasti poznávajú žiaci domov, školské prostredie s jeho najbližším okolím, poznávajú dôležité dopravné značky, zoznamujú sa zo základnými pravidlami bezpečnosti cestnej premávky pre chodcov a cyklistov. Žiaci sa systematicky pripravujú na účasť v cestnej premávke. Upevňujú si základné návyky nevyhnutné na ochranu zdravia. Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné, individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas

potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

C I E L E

Poznať osobné údaje,

- rozlišovať pohlavie,
- orientovať sa v priestore školy,
- orientovať sa v čase,
- pomenovať ďalšie časti ľudského tela,
- poznať a pomenovať niektoré rastliny a zvieratá,
- orientovať sa v bežných životných situáciách.

O B S A H

Základná orientácia

Poznanie mien blízkych ľudí.

Rozlišovanie ľudí podľa pohlavia.

Orientácia v priestore: orientácia v budove školy, odkladanie predmetov v priestore triedy.

Pomenovanie zariadenia triedy, jedálne.

Orientácia v čase: porozumenie časovým údajom: deň – noc, ráno – večer, teraz – potom.

Utvrdenie pomenovania častí vlastného tela a tela iných osôb.

Poznávanie prírody

Domáce zvieratá: mačka, pes, prasa, koza, sliepka, kohút, hus, kačica.

Voľne žijúce zvieratá: myš, medveď, líška, zajac.

Vtáky a hmyz: vrabec, lastovička, sýkorka, drozd, muchy, motýľ, včela.

Rastliny: izbové a lúčne rastliny (podľa miestnych podmienok), stromy (jablň, hruška, slivka, orech, čerešňa). Diferenciácia chutí a vône.

Pozorovanie zmien v prírode: ročné obdobia, počasie.

Orientácia v bežných životných situáciách

Cestovanie autom a verejným dopravným prostriedkom.

Telefonovanie: vytočenie čísla s pomocou, pozdrav, predstavenie, rozhovor, ukončenie.

Obchod: nakupovanie dvoch potravinových tovarov s pomocou a platenie s pomocou.

Rozoznávanie ďalších obchodov podľa miestnych podmienok.

Oboznamovanie sa s mincami: 1 €, 2 €.

Úloha lekára, zdravotnej sestry, poznanie pojmu chorý – zdravý, teplomer – teplota.

Vyjadrenie svojho zdravotného problému.

P R O C E S

So základnými poznatkami o prírode sa žiaci oboznamujú na základe zmyslového vnímania, v priamom kontakte. Prakticky sa učia orientovať v bežných životných situáciách. Učíme ich chápať priestorové vzťahy, ktorými sa určuje poloha vecí v priestore vzhľadom k vlastnej osobe a vzájomnú polohu dvoch rôznych vecí.

S T R A T É G I E V Y U Č O V A N I A

Vo výchovno - vzdelávacom procese je potrebné, individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na

jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, dramatizácia)
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s knihou, pracovným listom, alebo obrázkovým materiálom)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí.

UČEBNÉ ZDROJE

Rôzne omaľovánky, leporelá, IKT a výučbové programy.

HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie žiakov je vykonávané v zmysle Metodického pokynu č. 36/2011 na hodnotenie žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1.

Žiak sa v procese výchovy a vzdelávania hodnotí priebežne a celkovo. Učiteľ slovne hodnotí výsledky práce žiakov a ich pracovné výkony. Slovné hodnotenie musí obsahovať slovný popis práce a výsledok činnosti žiaka. Spôsob hodnotenia (pečiatka, obrázok, piktogram) si učiteľ zvolí sám. Učiteľ hodnotením motivuje žiakov k lepším výkonom, upozorňuje ich na prípadné nedostatky.

4. ročník

Matematika

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovanie matematiky sa snaží poskytnúť všetkým žiakom spôsobom primeraným ich mentálnej úrovni a adekvátnymi formami a metódami také matematické vzdelanie, ktoré im umožní riešiť najnutnejšie problémy a úlohy praktického života. Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať. Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia. Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam žiaka. Je potrebné klásť dôraz nielen na obsah vzdelávania, ale predovšetkým na prístup ku žiakovi, na výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok a v neposlednej rade aj na vhodné učebné prostredie. - je potrebné zvoliť inú formu sprostredkovania učiva. Môžu to byť rôzne pracovné listy, manipulácia s konkrétnymi predmetmi, obrázkami, pracovné úlohy uložené v škatuliach, výučba prostredníctvom počítača a podobne. Záleží na osobitostiach žiaka, je potrebné adekvátne reagovať na jeho potreby, schopnosti a možnosti. To si vyžaduje cieľavedomú a namáhavú prácu pedagóga, využívajúc jeho vedomostný, kreatívny, flexibilný a ľudský potenciál. Učivo má byť prezentované takými formami a metódami, ktoré sú pre daného žiaka najpriateľnejšími. Je treba mať na zreteli, že nie je podstatné to, aby si žiak osvojil čo najväčšie množstvo učiva, ale aby osvojené učivo vedel v čo najväčšej miere využívať v praktickom živote.

C I E L E

- Vedieť tvoriť skupiny z rozličných predmetov,
- zdokonaľovať sa v zisťovaní podobnosti a rozdielov,
 - utvrdiť si rozlišovanie a pomenovanie farieb,
 - vedieť sa orientovať v priestore,
 - pochopiť množstvo 4,
 - oboznámiť sa so základnými geometrickými tvarmi.

O B S A H

Priradovanie predmetov k tomu, čo ich dopĺňa – vytváranie dvojíc a párov.

Triedenie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar.

Utvrdzovanie pojmov malý – veľký, málo – veľa.

Orientácia v priestore: nad - pod.

Číslo 4. Počítanie do 4. Čítanie a písanie číslice 4.

Priradovanie predmetov k číslu 4, priradovanie čísla k predmetom.

Vytváranie skupín o danom počte predmetov.

Oboznamovanie sa so základnými geometrickými tvarmi.

P R O C E S

Podľa individuálnych schopností žiaka sa snažíme rozvíjať jeho matematické schopnosti, priestorovú predstavivosť a psychomotoriku. Pri vytváraní skupín o danom počte predmetov využívame ľahké rytmické riekanky a básničky, ktorých súčasťou je počítanie. Pri oboznamovaní sa so základnými geometrickými tvarmi využívame manipuláciu s drevenými a plastovými stavebnicami.

S T R A T É G I E V Y U Č O V A N I A

Vyučovanie matematiky je založené na komunikačno – poznávacom princípe, preto je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- vytvárať také systémy a modely, ktoré budú rešpektovať individuálne potreby jednotlivca a umožniť každému viacero alternatív a možnosť voľby.

U Č E B N É Z D R O J E

Pracovné listy, omaľovánky, IKT technika, hračky, modely, CD, DVD, odborná literatúra,

H O D N O T E N I E Ž I A K O V

Hodnotenie žiakov je vykonávané v zmysle Metodického pokynu č. 36/2011 na hodnotenie žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1.

Žiak sa v procese výchovy a vzdelávania hodnotí priebežne a celkovo. Učiteľ slovné hodnotí výsledky práce žiakov a ich pracovné výkony. Slovné hodnotenie musí obsahovať slovný popis práce a výsledok činnosti žiaka. Spôsob hodnotenia (pečiatka, obrázok, piktogram) si učiteľ zvolí sám. Učiteľ hodnotením motivuje žiakov k lepším výkonom, upozorňuje ich na prípadné nedostatky.

4. ročník

Pracovné vyučovanie

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia z hľadiska: úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti, vytvárania sociálneho, pracovného a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu. Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov. Pracovné vyučovanie prispieva k uspokojovaniu osobných potrieb žiaka, k rozvoju jeho schopností, možností a zručností. V kooperácii s ostatnými predmetmi prispieva k rozvoju celej osobnosti žiaka, a tým sa stáva jeho život zmysluplnejším a nezávislejším. Obsah predmetu pracovné vyučovanie sa realizuje v čo najväčšej miere v prirodzených podmienkach, v situáciách, v ktorých bude žiak danú činnosť v reálnom živote vykonávať. Obsah pracovného vyučovania je členený na zložky. Toto rozdelenie vychádza zo schopností žiaka osvojiť si obsah daného učiva, a zo schopnosti vedieť ho aplikovať v súčasnom i budúcom praktickom živote. V zložke sebaobslužné činnosti žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania. Obsahom zložky práce v domácnosti je osvojovanie si základných pracovných návykov v domácnosti, zručností potrebných pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiavať poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú žiaci zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál. V zložke práce v dielni si žiaci osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky. Pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu je potrebné individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov. Žiaci s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia majú problémom s nedostatočnou motiváciou k činnosti, problémy s pozornosťou a vytrvalosťou. Je potrebné pri zadávaní úlohy pre konkrétneho žiaka vedieť, čím a ako je ho možné motivovať a upútať jeho pozornosť. Na začiatok práce zaradíme ľahkú úlohu, o ktorej predpokladáme, že žiak zvládne, a ktorá ho môže motivovať k ďalšej práci. Následne zaradíme úlohu alebo činnosť, ktorú si má žiak osvojiť, prípadne utvrdiť. Na záver zaradíme úlohu alebo činnosť, ktorú má žiak rád. Nácvik jednotlivých činností nesmie byť samoučelný, snažíme sa o to, aby žiak osvojenú činnosť vedel využiť v praktickom živote, inak jej osvojenie nemá pre žiaka význam. Jednotlivé pracovné úlohy je potrebné rozdeliť podľa schopností žiaka na čiastkové úlohy, inak by si ju žiak pre jej náročnosť nemusel vedieť osvojiť. Žiakovi je potrebné poskytovať primeranú pomoc, forma a miera závisí od schopností konkrétneho žiaka. Je potrebné citlivo zvážiť, ktoré činnosti už má žiak osvojené, aby mu nebola poskytovaná väčšia pomoc ako žiak v skutočnosti potrebuje, čím by sa brzdil jeho ďalší rozvoj. Každé zadanie pracovnej úlohy musí byť jednoznačné, zrozumiteľné, aby žiak vedel, čo má urobiť a ako má postupovať. Postupujeme od najjednoduchších úloh k zložitejším. Pracovné zaťaženie musí byť primerané silám žiakov, nesmie byť tak náročné, aby žiakov vyčerpalo, ale ani príliš jednoduché, lebo by nedostatočne aktivizovalo ich

myslenie a v dostatočnej miere ich nezamestnávalo .Je potrebné zaistiť bezpečnosť žiakov potrebnými opatreniami, a tiež nácvikom bezpečných pracovných návykov. Tak ako aj v iných predmetoch, aj pri výučbe pracovného vyučovania je dôležité zohľadňovať dosiahnutú aktuálnu úroveň žiaka, aby osvojovanie si nových vedomostí, zručností a návykov bolo prirodzeným pokračovaním výučby. Pri výbere úloh učiteľ prihliada aj na učebnú látku ostatných predmetov. Nevyhnutnosť koordinácie pracovného vyučovania s inými vyučovacími predmetmi vyplýva z podstaty rozvoja poznávacích možností mentálne postihnutých žiakov. Veľmi dôležitou podmienkou je materiálne zabezpečenie pracovného vyučovania. Sú to najmä pracovne a dielne, sklad materiálu, pozemok, dostatok vyhovujúcich nástrojov, pracovných a učebných pomôcok a jednotného materiálu pre žiakov. Pracovné prostredie musí vyhovovať hygienickým podmienkam (čistý vzduch, vhodné osvetlenie, čistota pracoviska, atď.). K hygienickým podmienkam patrí aj vhodné oblečenie na pracovné vyučovanie..Na hodinách pracovného vyučovania sa používajú rôzne učebné pomôcky (vzorový výrobok, súbor nástrojov, materiálov, modely, predlohy a iné), ktoré musia byť primerané mentálnemu postihnutiu žiaka.

C I E L E

Osamostatňovať sa pri praktickom osvojení hygienických návykov,

- upevňovať základné samoobslužné činnosti,
- osvojovať návyky kultúrneho a estetického stolovania,
- rozvíjať senzomotorickú a vizuomotorickú kontrolu,
- utvárať základné pracovné zručnosti,
- rozlišovať a pomenovať predmety určené k stolovaniu,
- oboznamovať sa s bezpečnosťou práce v kuchyni,
- rozlišovať rôzne materiály.

O B S A H

Sebaobslužné činnosti

Osvojovanie si hygienických návykov s pomocou.

Utváranie zručností pri manipulácii s hygienickými potrebami. Úprava zovňajšku.

Púšťanie a zastavovanie vody v umývadle, splachovanie na toalete.

Obliekanie a vyzliekanie odevu s pomocou.

Obúvanie a vyzúvanie s pomocou.

Stolovanie: zaujatie svojho miesta v jedálni, sedenie za stolom, jedenie s pomocou, používanie lyžice pri jedení, pitie z pohára.

Práce v domácnosti

Odkladanie hračiek a rôznych predmetov na určené miesto.

Odkladanie odevu a obuvi.

Práca v kuchyni – nalievanie čaju, mlieka, malinovky.

Jednoduché prestieranie s pomocou.

Umývanie ovocia.

Utierania prachu podľa pokynov, polievania kvetov.

Práce v dielni

Rozlišovanie rôznych materiálov: papier, textil, drevo, plastelína, hlina a iné.

Skladanie a lepenie papiera.

Skladanie mozaiky podľa farby, tvaru a veľkosti.

Manipulácia so stavebnicovými tvarmi: ukladanie na seba do výšky, vedľa seba do dĺžky.

Manipulácia s predmetmi: dvíhanie, prenášanie, vkladanie, nasúvanie, navliekanie, vhadzovanie.

Skladanie jednoduchého puzzle.

Skrutkovanie do perforovanej dosky.

Navliekanie rôznych predmetov : veľké korále, krúžky.

Rozlišovanie a pomenovanie detského náradia (kladivko, valček, lyžička a iné).

PROCES

Pokračujeme v osvojovaní si hygienických, kultúrnych a pracovných návykov. Pozitívnu motiváciou podporujeme samostatnosť pri všetkých úkonoch základnej starostlivosti o seba.

Praktickou manipuláciou s predmetmi sa učia na elementárnej úrovni pochopiť ich účelné fungovanie. Žiakom poskytujeme čo najviac príležitostí na aktívnu a samostatnú manipuláciu s predmetmi Vzhľadom na aktuálnu úroveň pracovných zručností a celkovú pracovno-motivačnú spôsobilosť žiaka uplatňujeme individuálny prístup.

STRATÉGIE VYUČOVANIA

Vo výchovno – vzdelávacom procese je potrebné individuálne pre každého žiaka citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov, pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formy, mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Na hodinách pracovného vyučovania je vhodné používať tieto vyučovacie metódy:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (vysvetľovanie, rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor)
- názorné (demonštračné metódy, pozorovanie, exkurzia)
- praktické (manipulácia s predmetmi, problémové metódy, cvičenia, praktické práce)
- metóda práce s literatúrou a technickou dokumentáciou.

Z organizačných foriem je možné použiť: frontálnu, kolektívnu (žiak plní čiastkové úlohy, zúčastňuje sa spoločného riešenia), skupinovú (menšie skupiny, ktoré pracujú samostatne). Individuálnu samostatnú prácu so žiakmi, na ktorú sa kladie dôraz, diferencovanú samostatnú prácu.

UČEBNÉ ZDROJE

Rôzne omaľovánky a vystrihovačky, leporelá, nákresy, pracovné postupy, vzorový výrobok a súbor nástrojov, materiálov, potrieb a zariadení pre určitý druh práce; výkresy, pracovné postupy, obrazy, ilustrácie, modely, diagramy, prírodniny, predlohy, filmy, diapozitívy a diafilmy, stavebnice.

HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie žiakov je vykonávané v zmysle Metodického pokynu č. 36/2011 na hodnotenie žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1.

Žiak sa v procese výchovy a vzdelávania hodnotí priebežne a celkovo. Učiteľ slovne hodnotí výsledky práce žiakov a ich pracovné výkony Slovné hodnotenie musí obsahovať slovný popis práce a výsledok činnosti žiaka. Spôsob hodnotenia (pečiatka, obrázok,

piktogram) si učiteľ zvolí sám. Učiteľ hodnotením motivuje žiakov k lepším výkonom, upozorňuje ich na prípadné nedostatky.

4. ročník

Výtvarná výchova

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vo vzdelávaní žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia má nezastupiteľné miesto aj predmet výtvarná výchova. Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom rozvíjať grafomotorické zručnosti, hrubú a jemnú motoriku. Na základe rozvoja jemnej motoriky sa rozvíjajú komunikačné schopnosti, expresívna a receptívna zložka reči, a aj nonverbálna forma komunikácie. Ciele predmetu výtvarná výchova pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov výtvarnej výchovy ako vyučovacieho predmetu a zo všeobecne stanovených cieľov vzdelávania žiakov s touto diagnózou:

- rozvoj jemnej a hrubej motoriky,
- rozvoj koordinovaného pohybu rúk,
- rozvoj senzomotorickej koordinácie,
- rozvoj laterality
- rozvoj priestorovej orientácie,
- rozvoj koordinácie oko - ruka,
- rozvoj pozornosti,
- rozvoj priestorovej pamäti,
- rozvoj vnímania,
- spoločné výtvarné aktivity.

Výchovno-vzdelávacie ciele a niektoré aktivity výtvarnej výchovy sa prelínajú s cieľmi a činnosťami iných vyučovacích predmetov, a to najmä s predmetmi rozvíjanie grafomotorických zručností, rozvíjanie sociálnych zručností a pracovné vyučovanie.

CIELE

Rozvíjať hrubú a jemnú motoriku rúk a prstov,

- rozvíjať koordinovaný pohyb rúk,
- rozvíjať senzomotorickú koordináciu,
- rozvíjať hmatové vnímanie,
- orientovať sa na ploche,
- vyjadriť slovné obsah kresby.

OBSAH

Kresba (mäkká ceruzka, rudka, krieda, suchý pastel, voskový pastel)

- Napodobňovanie jednoduchých tvarov.
- Obkresľovanie foriem.
- Prekresľovanie čiar, kruhov a špirál.
- Rozlišovanie základných farieb.
- Vyfarbovanie predkreslených tvarov.
- Kresba farebnými školskými kriedami na papier A3

Malba (tampón, drievko, štetec, akvarelové farby, tempery, prstové farby)

- Maľovanie prstom prstovými farbami, tvorenie odtlačkov.
- Nanášanie farby na výkres štetcom.
- Maľovanie temperovými farbami na mokrý podklad.
- Pokrývanie plochy rozmanitými farbami, kladenými vedľa seba.

Modelovanie (plastelína, modurit, cesto a iné modelovacie materiály)

- Manipulácia s modelovacími materiálmi: miesenie, stláčanie, šúľanie, ťapkanie, vytáhovanie, gúľanie.
- Spracovanie väčšieho kusu modelovacej hmoty.
- Vyštipovanie malých kúskov z plastelíny.
- Vytváranie trojrozmerných tvarov, naznačenie objemu.

PROCES

Snažíme sa u detí rozvíjať koordináciu zraku a ruky, dôsledne zaraďujeme cvičenia jemnej motoriky. Pri modelovaní ich vedieme k tomu, aby sa pokúsili vystihnúť trojrozmernosť. Rešpektujeme individuálne možnosti dieťaťa, striedame rozlične veľké formáty, hrubší i tenší grafický materiál. Realizujeme relaxačné výtvarné techniky s využitím prvkov arteterapie.

STRATÉGIE VYUČOVANIA

Využívať formy priameho pozorovania v prírode, manipuláciou s prírodninami, zdokonaľovať vnímanie, imitáciou pohybov precvičovať motoriku rúk a prstov.

Využívať možnosti terapeutického pôsobenia predmetu.

Slovné metódy (rozprávanie, rozhor, vysvetľovanie, beseda, diskusia) – použité samostatne, alebo v spojení s inými metódami:

ilustračná metóda, demonštračná metóda, metóda cvičenia, metóda samostatnej práce, metóda pozorovania, hra a zámerné experimentovanie, metóda exkurzie, metóda preverovania a hodnotenia vedomostí.

UČEBNÉ ZDROJE

Metodický materiál, odborná literatúra a časopisy o výtvarnom umení, encyklopédie umenia, galéria, edukačné DVD, CD nahrávky o umení, digitálny fotoaparát, reprodukcie umeleckých diel, výučbové programy v PC, internet

HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie žiakov je vykonávané v zmysle Metodického pokynu č. 36/2011 na hodnotenie žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1.

Žiak sa v procese výchovy a vzdelávania hodnotí priebežne a celkovo. Učiteľ slovné hodnotí výsledky práce žiakov a ich pracovné výkony. Slovné hodnotenie musí obsahovať slovný popis práce a výsledok činnosti žiaka. Spôsob hodnotenia (pečiatka, obrázok, piktogram) si učiteľ zvolí sám. Učiteľ hodnotením motivuje žiakov k lepším výkonom, upozorňuje ich na prípadné nedostatky.

4.ročník

Hudobná výchova

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet hudobná výchova je predmetom činnostným a zážitkovým, kde sa na základe hudobných hrových činností žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúda sa v nich záujem o hudbu a radosť z nej.

CIELE

Uvoľňovať motoriku a rozvíjať zmysel pre rytmus,

- adekvátne reagovať pohybom na charakteristické zvuky niektorých rytmických nástrojov
- na základe sluchového vnímania,
- utvárať pozitívny vzťah k spevu a hudbe prostredníctvom citového zážitku,
- utvárať základný repertoár popevkov riekankového charakteru a detských piesní.

OBSAH

Rozvoj pasívneho vnímania zvukov Orffovho inštrumentária.

Vyludzovanie zvukov na jednoduchých hudobných nástrojoch Orffovho inštrumentária (paličky, bubon).

Rytmizácia krátkych riekaniek a piesní hrou na tele.

Imitovanie prejavu hudobného nástroja.

Osvojovanie si základov pohybovej kultúry a rytmiky.

Vyjadrovanie charakteru skladby pohybom (pochod, kolísanie).

Jednoduché hry so spevom.

Nácvik jednoduchých detských piesní s rozličným tempom a rozdielnou dynamikou.

Počúvanie reprodukovanej hudby – detské piesne, ľudové piesne.

PROCES

Pri hudobno-pohybových činnostiach učíme žiakov dodržiavať rýchle a pomalé tempo hudby, pohybom vyjadrovať výrazné dynamické kontrasty. S oporou o hlas učiteľky ich učíme spievať prirodzene, s primeranou intenzitou a plynule, vzhľadom na ich individuálne schopnosti. Vhodným výberom skladieb s relaxačnými účinkami môžeme počúvanie hudby využívať ako prostriedok muzikoterapie. Počúvanie hudby odporúčame realizovať v trvaní najviac 3 – 4 minút.

STRATÉGIE VYUČOVANIA

Pri vyučovaní hudobnej výchovy je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- expozičné (slovné metódy - rozprávanie, riadený rozhovor, vysvetľovanie, imitačná metóda - napodobňovanie podľa počutia, metóda sprostredkovania hudobných poznatkov a hudby učiteľom v interakcii učiteľ a žiak, hra ako metóda, demonštračné metódy – demonštrácia akustického záznamu)
- fixačné (metódy precvičovania a zdokonaľovania)

UČEBNÉ ZDROJE

Hudobné CD, internet, odborné časopisy

HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie žiakov je vykonávané v zmysle Metodického pokynu č. 36/2011 na hodnotenie žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1.

Žiak sa v procese výchovy a vzdelávania hodnotí priebežne a celkovo. Učiteľ slovne hodnotí výsledky práce žiakov a ich pracovné výkony. Slovné hodnotenie musí obsahovať slovný popis práce a výsledok činnosti žiaka. Spôsob hodnotenia (pečiatka, obrázok, piktogram) si učiteľ zvolí sám. Učiteľ hodnotením motivuje žiakov k lepším výkonom, upozorňuje ich na prípadné nedostatky.

4.ročník

Zdravotná telesná výchova

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Ciele predmetu telesná výchova pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia sú zamerané na dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov s autizmom, vypestovanie pozitívneho vzťahu k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich možností a schopností. S rozvíjaním pohybovej aktivity úzko súvisí rozvoj poznávacej činnosti, nakoľko pri pohybových aktivitách pôsobíme aj na rozvoj psychických funkcií – na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu a reč. Po určení motorickej a senzomotorickej vývinovej úrovne žiaka sa treba zamerať na utváranie účelových pohybových zručností, kompenzáciu motorických nedostatkov, elimináciu nevhodných motorických prejavov a pohybových stereotypií a tiež na rozvoj komunikačných schopností, s pozitívnym dopadom - okrem rozvoja motoriky a pohybových schopností - aj na jeho percepciu, kognitívne a sociálne funkcie. Výchovno-vzdelávacie ciele telesnej výchovy pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov telesnej výchovy ako vyučovacieho predmetu vo výchovno-vzdelávacom procese, pričom je potrebné ich prispôbiť a doplniť na základe nutnosti zohľadnenia špecifik vývinu a prejavov žiakov s touto diagnózou: – rozvoj telesnej schémy žiaka,

- zvýšenie fyzickej zdatnosti a kondície žiaka,
- zlepšenie senzomotorických schopností,
- zvýšenie úrovne základných pohybových schopností,
- rozvoj cielených a koordinovaných pohybov s dôrazom na meniace sa prostredie a meniace sa aktivity,
- rozvoj prijateľných foriem pohybových aktivít,
- osvojenie a upevnenie hygienických návykov,
- rozvoj verbálnych schopností,
- funkčne využívať komunikačné prostriedky vo vzťahu k telovýchovným aktivitám,
- dodržiavať stanovené pravidlá pri fyzickej aktivite,
- dodržiavať poradie v skupine,
- uplatňovať sebakontrolu pri pohybovej aktivite,
- zvládať účasť na hrových aktivitách s výmenou rolí,
- vedieť sa prispôbiť požiadavkám skupiny,
- uplatňovať napodobňovanie pri spoločných pohybových aktivitách,

- uvedomovať si jednotlivé časti svojho tela vo vzťahu k riadenému pohybu,
- vnímať smer v súvislosti s pohybom a orientáciou v priestore (hore, dolu, dopredu, dozadu, vpravo, vľavo...),
- rozvoj hrubej aj jemnej motoriky,
- rozvoj pohybovej koordinácie,
- rozvoj koordinácie oko - ruka,
- rozvoj pozornosti,
- rozvoj priestorovej a časovo-sledovej pamäti,
- rozvoj kreativity a improvizácie,
- rozvoj schopnosti generalizovať.

Uvedené ciele sa dosahujú prostredníctvom telovýchovných aktivít patriacich do nasledujúcich tematických celkov:

- poznatky z telesnej kultúry, terminológia (druhy športov, cvikov, pohybov a polôh
- tela a častí tela pri telovýchovných činnostiach, častí tela, pomenovanie telocvičného
- náradia, náčinia a používaných pomôcok, atď.),
- základy poradových cvičení (povely poradových cvičení),
- prípravné, kondičné, koordinačné, kompenzačné, uvoľňovacie, vytrvalostné,
- relaxačné cvičenia,
- pohybové hry,
- rytmické hry a základy tanca,
- základy atletiky,
- turistika, resp. aj plávanie.

Na telesnej výchove sa využíva štandardné telocvičné náčinie a náradie a ďalšie vhodné pomôcky. Odporúčaná je lavička, švédka debna, rebriny, trampolína, molitanové podložky, lopty, plastové obruče, kolky, farebná lepiaca páska, farebné fólie a rôzne ďalšie telocvičné náradie.

C I E L E

Zvyšovať samostatnosť pri vykonávaní pohybových aktivít,

- utvárať správnu koordináciu pohybov,
- posilňovať vôľové vlastnosti,
- v pohybových činnostiach rozvíjať individualitu a prosociálne správanie,
- utvárať schopnosť podriaďiť sa skupine pri spoločnej telovýchovnej aktivite.

O B S A H

Riekanky a detské piesne spojené so symbolizáciou pohybov a aktivít.

Hry: rolové, kontaktné.

Chôdza: zdokonaľovanie vzpriamenej chôdze so vzpriameným držaním tela.

Chôdza po akupresúrnom chodníku.

Chôdza daným smerom, hore a dolu po schodoch.

Pochodovanie po vizualizovanej trase.

Vystupovanie po mierne šikmej ploche a po zvýšenej rovine.

Prekračovanie prekážok.

Lezenie: po vizualizovanej trase.

Podliezanie a preliezanie prekážok.

Lezenie po mierne šikmej ploche.

Beh: v skupinke za učiteľom, zmeny smeru behu.

Beh s vyhybaním sa prekážkam, k stanovenej méte.

Kolektívne hry spojené s chôdzou a behom.

Skoky: poskoky znožmo na mieste, z miesta, s otočením, skok cez čiaru.

Poskoky v podrepe s perovaním a koordinovanými prípravnými pohybmi paží.

Preskakovanie nízkej prekážky z miesta.

Hádzanie a chytanie: chytanie lopty gúľajúcej sa po zemi, po šikmej ploche.

Kotúľanie lopty daným smerom, po šikmej ploche.

Chytania lopty hodenej učiteľom.

Hádzanie lopty do terča a na cieľ.

Prehadzovanie lopty cez nízke prekážky.

Kolektívne hry s využitím lopty: gúľanie, podávanie, chytanie.

Sezónne činnosti:

V zimnom období hry na snehu, nácvik chôdze po klzkej ploche, kĺzanie na snehu, na ľade, sánkovanie na miernom svahu.

V jarnom a letnom období turistika.

Odporúčame plávanie (podľa možností školy).

PROCES

Využívame rehabilitačné techniky, globálnu a lokálnu relaxáciu. Precvičujeme orientáciu v priestore. Zaradujeme cvičenia na rozvoj kinesteticko-diferenciačnej schopnosti, aby vnímanie, rozlišovanie a motorická akcia tvorili prirodzenú jednotu. Pri týchto cvičeniach je vhodné využívať rôzne druhy ľahkých lôpt.

STRATÉGIE VYUČOVANIA

Všeobecné vyučovacie metódy:

- metódy oboznámenia s cvičením:
- metóda ukážky- demonštrácie
- metóda slovného opisu- vysvetlenia
- metódy nácviku:
- komplexný postup
- analyticko-syntetický postup
- zmiešaný postup
- metódy výcviku:
- metóda opakovania
- metóda štandardného zaťaženia
- metóda intervalového tréningu
- metóda súťaženia
- metódy kontroly, evidencie, hodnotenia a klasifikácie:
- kontroly
- evidencia
- hodnotenie
- hodnotenie a klasifikácia
- modifikované vyučovacie metódy.
- Špecifické vyučovacie metódy:
- reedukačné metódy
- kompenzačné metódy
- rehabilitačné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- metóda nadmerného zobrazenia informácie

- metóda pohybového kontrastu
- metóda pasívneho pohybu
- metóda zapojenia viacerých kanálov do prijímania informácie
- metóda alegorizácie obsahu cvičenia-
- metóda imitačných cvičení.

Motivačné metódy.

U Č E B N É Z D R O J E

Metodické príručky telesnej výchovy, časopisy, encyklopédie, príručky, relaxačné cvičenia, vychádzky, návšteva športovísk v meste, možnosti ponúkané voľnou prírodou.

H O D N O T E N I E Ž I A K O V

Hodnotenie žiakov je vykonávané v zmysle Metodického pokynu č. 36/2011 na hodnotenie žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1.

Žiak sa v procese výchovy a vzdelávania hodnotí priebežne a celkovo. Učiteľ slovne hodnotí výsledky práce žiakov a ich pracovné výkony Slovné hodnotenie musí obsahovať slovný popis práce a výsledok činnosti žiaka. Spôsob hodnotenia (pečiatka, obrázok, piktogram) si učiteľ zvolí sám. Učiteľ hodnotením motivuje žiakov k lepším výkonom, upozorňuje ich na prípadné nedostatky.